

ÅRSRAPPORT 2013

Avfall Sør

Innhold

Miljø og klima

side 39

Hendelser Regnskap

side 41

side 46

Faktatall	5	Husholdningsavfall per innbygger 2013	34
Dette tilbyr Avfall Sør Husholdning	6	Avfallsmengder 2012<2013	35
Leder	7	Avfallsgebyr	36
Avfall Sør – Konsern	8	Ytre miljø – Støleheia Avfallsanlegg	37
Avfall Sør	10	Miljø og klima	39
Avfall Sør Husholdning AS	12	Hendelser i 2013	41
Renovasjon	16	Regnskap - Avfall Sør AS	46
Behandling	20	Balanse Eiendeler - Avfall Sør AS	47
Avfall Sør Bedrift AS	22	Balanse Egenkapital og gjeld - Avfall Sør AS	48
Returkraft AS	24	Noter - Avfall Sør AS	50
Mjåvannsveien 23 AS	26	Regnskap - Avfall Sør Husholdning AS	64
Grønn Vekst Sør AS	27	Balanse - Avfall Sør Husholdning AS	65
Støleheia Pukkverk AS	28	Egenkapital og gjeld - Avfall Sør Husholdning AS	66
Mengdestatistikk	29	Noter - Avfall Sør Husholdning AS	67
Avfallshåndtering	30	Nøkkeltall 2013	75
Hva gjøres med avfallet og hvor blir det av?	31		

Dette er Avfall Sør:

Avfall Sør er et interkommunalt renovasjonsselskap eid av kommunene Kristiansand, Songdalen, Søgne og Vennesla.

Vi tilbyr miljøriktige og kostnadseffektive avfalls-løsninger til privatmarkedet og næringslivet, med størst mulig vekt på gjenvinning.

Vår Visjon er:

RESSURSER I OMLØP

Avfall sør ønsker at både innbyggere og bedrifter i regionen skal oppleve våre tjenester som gode, fornuftige og miljøvennlige. Vi legger derfor til rette for ansvarsbevisst og fremtidsrettet avfallshåndtering.

1
ryddeaksjon for velforeninger og borettslag i nærmiljøet.

2
gule renovasjonskjøretøy henter papiravfall hos innbyggerne i Kristiansand

3
avfallsanlegg; Støleheia, Mjåvann og Sørlandsparken

4
gjenvinningsstasjoner; Støleheia, Mjåvann, Sørlandsparken og Høllen Vest

18
røde renovasjonskjøretøy henter papir og papp samt bio- og restavfall i regionen

47%
av våre **kunder** har inngått avtale om **eFaktura** og/eller **AvtaleGiro**

57
returpunkter

90
ansatte totalt i konsernet – tilsvarende **75 årsverk**

3.734,-
kroner - normalgebyr for en husholdning med egen bolig

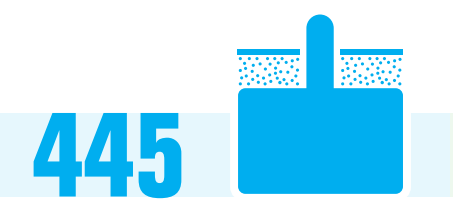
AVTALER MED HUSHOLDNINGER:

30.643
avtaler om **dunkrenovasjon**

1.869
avtaler om **hjemmekompostering**

445
avtaler tilknytter **nedgravde containere**

AVTALER MED HYTTEEIERE:

3.026
avtaler med **hytteiere**

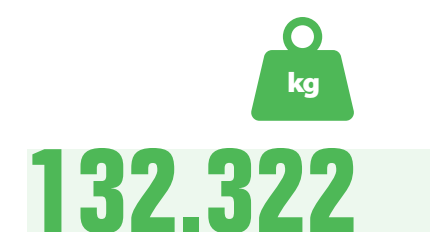
39
avtaler med **sjøbodeiere**

91.452
avfallsdunker

117.277
innbyggere i Avfall Sørs fire eierkommuner (SSB 01.01.2014)

132.322
tonn i Avfall Sørs fire eierkommuner

1.691.506
totalt antall tømninger av brune, grønne og grå avfallsbeholdere.

På vegne av fellesskapet driver Avfall Sør enten selv eller gjennom hel- eller deleide selskaper, forvaltning og renovasjonsvirksomhet, herunder avfallsinnsamling og avfallsbehandling.

Avfall Sør tar vare på material- og energiresursene i avfallet.

Videre tilbyr Avfall Sør:

- Miljøriktige og kostnadseffektive avfallsløsninger til privatmarkedet og næringslivet.
- Avfallsløsninger med mest mulig vekt på ombruk og gjenvinning.
- Innsamlingsmodell hvor forbruker kan påvirke gebyret, ved å redusere antall tømminger.
- Holdningsskapende arbeid.

Oppsamlede kjøleskap og frysebokser

Kildesortering og materialgjenvinning under press

Avfallssektoren har gjennomgått store endringer de siste 30 årene, og dette har i stor grad skjedd gjennom samarbeid mellom kommunene og statlige myndigheter. Kristiansand startet allerede på 80-tallet forsøk med kildesortering av husholdningsavfall, og ikke minst var SFTs Kildesorteringsprosjekt midt på 1990-tallet viktig både nasjonalt og i vår region.

Fra 1994 startet Kristiansand kommune kildesortering av matavfall fra husholdninger og bedrifter, og i 1996 åpnet det nye interkommunale avfallsselskapet RKR landets største komposteringsanlegg for matavfall og avløpsslam på Støleheia. Anlegget ble etablert som følge av et varslert forbud mot deponering av matavfall. Også andre kommuner har levert matavfall og slam til Støleheia, men i dag behandles hovedsakelig til avfall og slam fra eierkommunene.

For over 10 år siden ble det klart at fortsatt deponering av restavfall ville bli begrenset eller forbudt særlig som følge av klimagassutslipp. De interkommunale avfallsselskapene fant det da riktig å vurdere bygging av et forbrenningsanlegg i Agder i stedet for å sende restavfallet til utlandet. Utredninger og planprosesser ble gjennomført sammen med Agder Energi, og anlegget ble vedtatt bygget høsten 2007. Returkraft AS er et heleid interkommunalt anlegg som tar imot husholdningsavfall etter tildelt enerett fra rundt 85 % av innbyggerne i Agderfylkene. Anlegget er dimensjonert for å dekke veksten i mengde husholdningsavfall fram mot 2025. Fram til da skal anlegget også ta imot næringsavfall.

Disse endringene har gitt gode resultater. Innsamling og behandling av husholdningsavfall gir nå gir et positivt klimabidrag, mens det før var store klimagassutslipp. Dette skyldes særlig overgangen fra deponering til energiutnyttelse av restavfall, men metallgjenvinning og andre gjenvinningsordninger bidrar også vesentlig. Tidligere problemer med vannforurensning og lukt er stort sett vei løst, selv om tidligere deponert avfall fortsatt kan gi behov for nye tiltak. Både innen EU og i Norge settes det stadig sterkere fokus på utnyttelse av ressursene i avfallet, og det er dessuten all grunn til å minne om at det er det stadig økende materielle forbruket som er det grunnleggende problemet - ikke behandlingen av avfallet.

I den nye avfallsplanen som ble vedtatt av Avfall Sørs eierkommuner i 2013 legges det opp til en videreutvikling av de etablerte gjenvinningsordningene uten større endringer. Det ventes fortsatt vekst i avfallsmengden som i 2013 økte med rundt 6 %. Avfall Sør har i 2013 også arbeidet med en salgsprosess for Avfall Sør Bedrift og vil, om dette gjennomføres, avslutte virksomheten knyttet til innsamling av næringsavfall.

Selvkostprinsippet er helt sentralt for å sikre finansiering og drift av både Returkraft og de øvrige ordningene for husholdningsavfall. Miljømyndighetene arbeider etter krav fra ESA med skjerpede krav til kommunene på dette området. Nye selvkostregler kan påføre kommunale behandlingsanlegg store økonomiske problemer og gjøre det umulig å etablere nye kommunale behandlingsanlegg. Og det er det også svært tvilsomt om private aktører kan gjøre.

Konsekvensen kan bli at både eksisterende gjenvinningsordninger og grunnlaget for videre utvikling på avfallsområdet settes i fare. Kommunene kan bli tvunget til å velge mellom mindre kildesortering og materialgjenvinning eller å dekke store underskudd i Returkraft over kommunale budsjetter. Dette kan f. eks. føre til at kildesortering av matavfall kan bli redusert eller avviklet, 20 år etter at Kristiansand som en av de første kommuner i Norge startet denne ordningen. Også andre av dagens gjenvinningsordninger kan bli truet. Ikke fordi Avfall Sør eller eierkommunene ønsker det. Men paradoksalt nok som et resultat av at statlige rammebetingelser endres - samtidig som miljømyndighetene ønsker at kommunene øker satsingen på materialgjenvinning.

Det er neppe aktuelt å avvikle kildesorteringen og levere alt i en dunk. Men hvis staten ikke sikrer akseptable rammebetingelser kan kommunene både i Agder og andre steder bli satt i en situasjon der materialgjenvinningen rett og slett ikke kan videreføres som i dag og i alle fall ikke kan økes.

Sigurd Tvedt
Daglig leder Avfall Sør AS

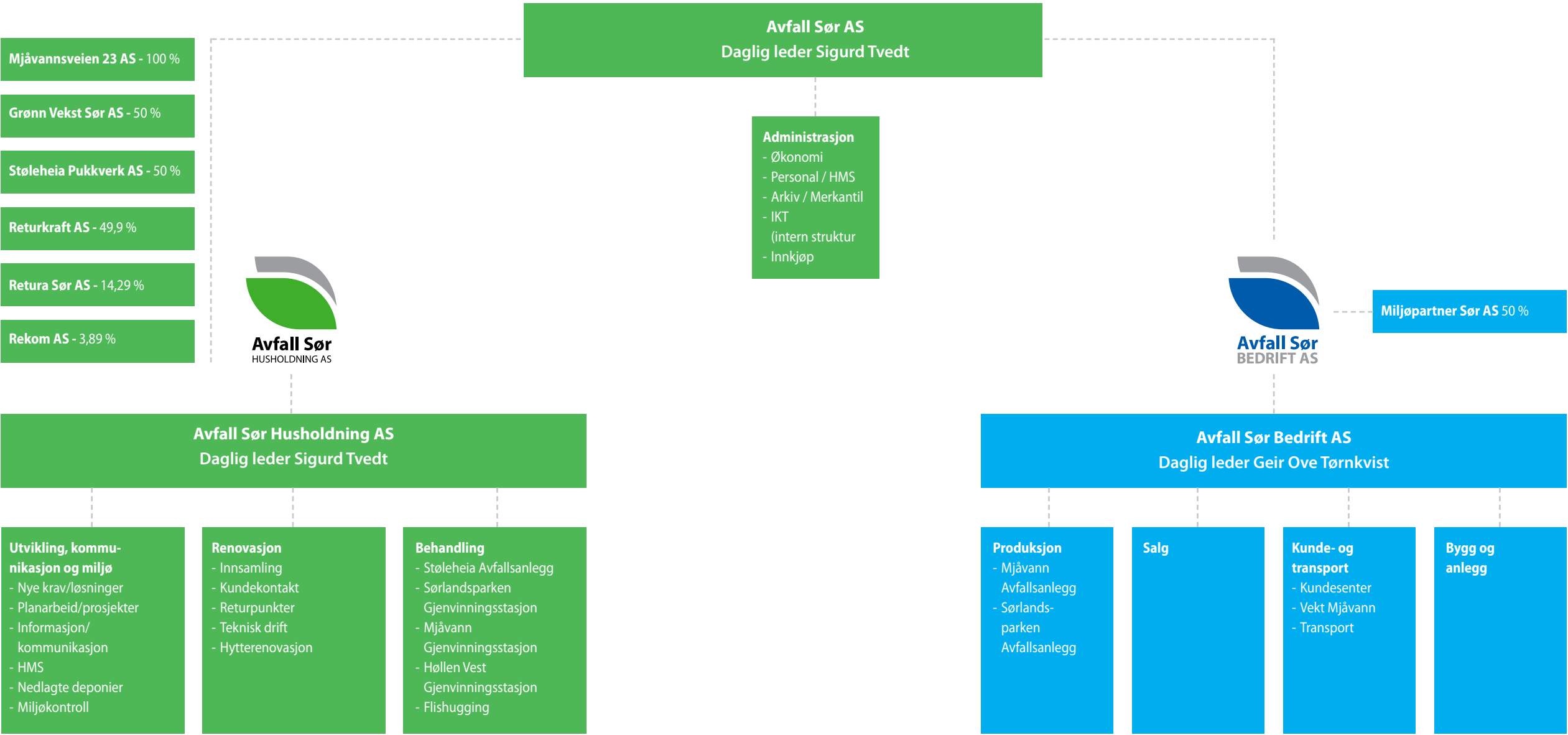
Avfall Sør AS - konsern

Avfall Sør er organisert i en konsernmodell med et morselskap og operativ drift i datterselskapene Avfall Sør Husholdning AS og Avfall Sør Bedrift AS.

Konsernet hadde ved årsskiftet totalt 90 fast ansatte fordelt på 27 kvinner og 63 menn. Dette utgjør 75,0

årsverk, og av disse er 15,3 årsverk ansatt i Avfall Sør Bedrift AS.

Ledergruppen i konsernet består av 4 menn og 2 kvinner. Ledelsen arbeider gjennom rekruttering og forfremmelser for likestilling mellom kjønnene.

Avfall Sør

Avfall Sør er organisert i en konsernmodell med et morselskap og operativ drift i datterselskapene Avfall Sør Husholdning AS og Avfall Sør Bedrift AS.

Konsernets ledergruppe består av:

					
Sigurd Tvedt	Egil Ausland	Frode Rosland	Elisabeth A. Helle	Britt G. Iversen	Geir Ove Tørnkvist
Daglig leder, Avfall Sør AS og Avfall Sør Husholdning AS	Avdelingssjef administrasjon, Avfall Sør AS	Avdelingssjef renovasjon, Avfall Sør Husholdning AS	Avdelingssjef utvikling, kommunikasjon og miljø, Avfall Sør Husholdning AS	Avdelingssjef behandling, Avfall Sør Husholdning AS	Daglig leder, Avfall Sør Bedrift AS

Avfall Sørs administrasjon i Vige havnevei 90

Eierforhold og formål Avfall Sør AS eies av kommunene Kristiansand, Vennesla, Søgne og Songdalen. Selskapet er morselskap i et konsern med datterselskap som driver med renovasjonsvirksomhet for husholdninger og næringsliv, herunder mottak, sortering og behandling av avfall.

Eierkommunene har 117.277 innbyggere per 01.01.2014. Morselskapet og tre heleide datterselskap er alle organisert som aksjeselskap.

Avfall Sørs formål er, enten selv eller gjennom hel- eller deleide selskaper, å drive forvaltning og renovasjonsvirksomhet, herunder avfallsinnsamling og avfallsbehandling.

Avfall Sør skal i henhold til blant annet tildelt enerett utføre eierkommunenes forpliktelser i hht. Forurensningslovens §§ 29 og 30.

Avfall Sør skal drives på en økonomisk, ressurs- og miljømessig god måte i samsvar med gjeldende lover og forskrifter.

Eierkommunene har i tillegg til sine valgte styrerepresentanter også deltagere i administrativt utvalg (AU), som i tillegg til felles møter med administrasjonen også har møte- og talerett i styremøtene til Avfall Sør Husholdning AS og Avfall Sør AS.

Selskapet har tre heleide datterselskap - Avfall Sør Husholdning AS, Avfall Sør Bedrift AS og Mjåvannsveien 23 AS. Avfall Sør AS har også eierandeler i Grønn Vekst Sør AS (50 %), Støleheia Pukkverk AS (50 %), Returkraft AS (49,9 %), Retura Sør AS (14,29 %) og Rekom AS (3,89 %).

Ansatte Avfall Sør AS hadde ved årsskiftet totalt 8 fast ansatte, fordelt på 5 kvinner og 3 menn. Dette utgjør 7,1 årsverk. Fra 01.01.2014 er disse flyttet til Avfall Sør Husholdning AS.

Styret består av 3 kvinner og 3 menn valgt fra eierne. Daglig leder er også daglig leder i Avfall Sør Husholdning AS.

Det har ikke vært arbeidsulykker i bedriften. Selskapets oppgaver er knyttet til forvaltning, økonomi og personal og selger også IT- og innkjøpstjenester samt arkivtjenester til datterselskapene.

Årsregnskapet Avfall Sør AS hadde et årsoverskudd etter skatt på kr 743.403,- inkludert utbytte fra Mjåvannsveien 23 AS på kr 1,0 mill. kroner og 0,25 mill. kroner fra Støleheia Pukkverk AS.

Det er utarbeidet konsernregnskap.

Egenkapitalen i Avfall Sør AS per 31.12. 2013 er på kr. 63.091.867,- og egenkapitalandelen er på 63,37 %.

I forbindelse med eierskapet i Returkraft AS har selskapet tatt opp lån til finansiering av aksjekapitalinnskudd og ansvarlig lån med totalt 24,9 mill. kr.

Selskapets finansielle stilling og likviditet er tilfredsstillende. Selskapets styre er generalforsamling for datterselskapene Avfall Sør Bedrift AS og Mjåvannsveien 23 AS.

Avfall Sør Husholdning AS

Ansatte og styre Selskapet hadde ved årsskiftet totalt 63 fast ansatte, fordelt på 16 kvinner og 47 menn, inkludert fast deltidsansatte. Dette utgjør 50,9 årsverk. Styret består av 3 kvinner og 3 menn valgt fra eierne, samt ett mannlig og ett kvinnelig styremedlem valgt av de ansatte. Selskapets ledergruppe består av tre menn og to kvinner. Selskapet arbeider løpende gjennom rekruttering og forfremmelser for likestilling mellom kjønnene.

I 2013 var det totale sykefraværet 4,4 %, hvorav 1,9 % var korttidsfravær. Langtidsfraværet har i liten grad sammenheng med forholdene i selskapet.

I 2013 har det ikke vært alvorlige arbeidsulykker i bedriften.

Styrende organer Generalforsamlingen (som består av ordførerne i selskapets fire eierkommuner) valgte på møte i desember 2011 følgende styre:

Marit Saltroe Ansattes representant	* Norunn Tveiten Benestad Styremedlem	**Torkild Bøhn Ansattes representant	Solveig Robstad Styremedlem	Erik Nyhus Styreleder
Brit Løvgren Styremedlem	Jostein Mellemstrand Styremedlem	Arild Ernst Berge Styrets nestleder	Sigurd Tvedt Daglig leder	

* Norunn Tveiten Benestad ble valgt inn på Stortinget høsten 2013. Hun ble erstattet i styret av varamedlem Åse G. Paulsen
** Torkild Bøhn sluttet i Avfall Sør Husholdning høsten 2013. Han ble erstattet av varamedlem Rune Johansen.

Organisering og forholdet til eierkommunene Fra oppstarten av drift på Støleheia Avfallsanlegg i 1996 var hovedaktiviteten i selskapet knyttet til avfallsbehandling og drift av gjenvinningsstasjoner.

Eierkommunene organiserte selv innsamlingen av husholdningsavfall i den enkelte kommune, men disse oppgavene ble overført til Avfall Sør AS fra 1.7. 2009. Fakturering ble overført til Avfall Sør AS fra 1.1. 2010, mens ansvar og organisering for etterdrift av deponier ble overtatt 1.1.2013.

Forvaltningsmessige oppgaver som kontroll og annen myndighetsutøvelse ligger fortsatt i kommunene. Kommunene fastsetter ved politiske vedtak avfallsplan, renovasjonsforskrift og avfallsgebyrer. Avfall Sør Husholdning AS rapporterer ved hvert årsskifte til kommunene om status i forhold til gjeldende avfallsplan. Avfallsplan 2013-2016 ble vedtatt i kommunene august/september 2013.

Overføringen av den lovpålagte virksomheten fra Avfall Sør AS til datterselskapet Avfall Sør Husholdning AS fra 1.1. 2011 var en konsekvens av et ønske fra eierkommunene og kommunerevisjonen om tydeligere skille mellom den lovpålagte og den konkurranseutsatte delen av virksomheten. Avfall Sør Husholdning AS overtok da all virksomhet samt alle anlegg og bokførte verdier knyttet til husholdningsrenovasjonen fra Avfall Sør AS. Også alle ansatte knyttet til husholdningsrenovasjonen ble overført fra Avfall Sør AS til Avfall Sør Husholdning AS fra 1.1. 2011.

Finansiell risiko Ved overdragelsen av anlegg, utstyr og virksomhet knyttet til den lovpålagte virksomheten per 1.1. 2011 ble det inngått en låneavtale med Avfall Sør AS med 20 års nedbetalingstid og renteberegning i henhold til gjeldende rente i selvkostregnskapet. I tillegg har selskapet langsiktige lån i Kommunalbanken med flytende rente. Kommunale lånegarantier, selvkostprinsippet, samt avsetning til etterdrift av deponiet på Støle-

heia, gir også selskapet sikkerhet i forhold til fremtidige forpliktelser. Tildelt enerett og samlingen av lovpålagt renovasjonsvirksomhet for eierkommunene i Avfall Sør Husholdning AS styrker også grunnlaget for videre drift. Styret anser på denne bakgrunn selskapets finansielle risiko som liten.

Redegjørelse for årsregnskapet Hovedvirksomheten i selskapet er lovpålagt virksomhet for eierkommunene i henhold til tildelt enerett for husholdningsavfall og slam. Mengde husholdningsavfall økte i 2013 med 5,5 % til 64.675 tonn – inkludert gjenvinningsstasjonene, returpunktene og hjemmekompostering. Selskapets årsresultat er på minus kr. 359.028,-. Egenkapitalen i selskapet økte med kr. 984.691,- og utgjør nå kr. 2.545.634,-. Totalkapitalen er på kr. 243.811.297,-. Egenkapitalandelen i selskapet er så lav som 1,04 %. Dette må sees i sammenheng med at virksomheten er underlagt selvkostregelverket.

Styret mener at årsregnskapet gir et rettviseende bilde av selskapets eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat.

Virksomhet skal skje etter selvkost og gå i balanse over en periode på 3 - 5 år.

Saldo for selvkostfondet er per 31.12. 2013 på kr. 11.145.411,- etter et underskudd i selvkostregnskapet for 2013 på kr. 1.343.719,-.

I tilknytning til deponidriften er selskapet forpliktet til å avsette midler til fremtidig avslutning og etterdrift av deponiet på Støleheia. Selskapets målsetning er at avsetningen til etterdrift er fullfinansiert på det tidspunkt deponering av nedbrytbart avfall avsluttes. Etterdriftsavsetningen i balansen utgjør kr. 26.966.295,- per 31.12. 2013. I forbindelse med krav fra forurensningsmyndighetene ble det i 2011 inngått en avtale som medfører at tidligere avsatte midler i balansen gradvis overføres til en bank-

konto for etterdrift som kontrolleres av Fylkesmannen i Vest-Agder gjennom en kontopantavtale med selskapet.

Årsregnskapet Driftsresultat for 2013 er på kr 2.323.616,- før finansposter som samlet utgjør minus kr. 2.682.644,- og ordinært resultat for 2013 utgjør minus kr. 359.028,-. Det er utarbeidet konsernregnskap for 2013. Selskapets finansielle stilling er tilfredsstillende. Styret og daglig leder er tilfreds med selskapets utvikling. Kommunale lånegarantier, selvkostprinsippet for virksomhet for eierkommunene samt etterdriftsfondet for deponiet på Støleheia, gir selskapet god sikkerhet i forhold til fremtidige forpliktelser, også etter at inntektene fra deponering er redusert etter overgangen til forbrenning av restavfall.

Økonomisk resultat Selskapets inntekter utgjør 185,8 mill. kroner. Driftsutgifter og finansposter utgjør 186,2 mill. kroner - i alt et driftsresultat på minus 0,4 mill. kroner. Selvkostregnskapet for 2013 med et resultat på kr. minus

1.343.719,- er utarbeidet på grunnlag av at hovedvirksomheten i selskapet gjelder tildelt lovpålagt virksomhet fra eierkommunene.

Gjeld Langsiktig gjeld i Kommunalbanken utgjør kr. 104,5 mill. kroner og lån i Avfall Sør AS utgjør 57,1 mill. kroner. Renten på lån i Kommunalbanken er flytende, mens renten på lån til Avfall Sør AS følger kalkylerenten som legges til grunn i selvkostregnskapet.

Anskaffelser Det ble i 2013 foretatt anskaffelser i form av anleggsmidler på i alt 13,8 mill. kroner. Anleggsmidlene fordeler seg med 0,8 mill. kroner på opparbeidelse og opprustning av arealer og anlegg, 5,5 mill. kroner på nybygg og bygningsmessige arbeider (inkludert overtagelse av kommunale deponier på 3,9 mill. kroner), 4,8 mill. kroner på anskaffelser av maskiner, biler og anlegg, 2,5 mill. kroner i It-utstyr og programvare på i alt 0,2 mill. kroner.

På allmøte 18. april fikk følgende ansatte oppmerksomhet for lang og tro tjeneste i enten Renovasjonsselskapet for Kristiansandsregionen (RKR)/Kristiansand kommunes renovasjonsavdeling eller Avfall Sør Husholdning: Fra venstre: Britt G. Iversen – 10 år, Frode Rosland - 10 år, Anne Karin Knutsen – 10 år, Arne Jeppestøl – 10- år, Inger Margrete Rølland – 10 år og Merete Amundsen – 20 år.

Renovasjon

Sjøbuer på Flekkerøya

Generelt 2013 var et normalt år når det gjelder Avfall Sørs renovasjonstjenester. Til tross for en lang vinter med mye snø helt fram til påske, ble innsamlingen gjennomført på en tilfredsstillende måte. Året har vært preget av betydelig fokus på etablering av nye returpunkter og oppgradering av hytterrenovasjonsordningen.

Hytterrenovasjon Det har vært arbeidet med å finne fritidseiendommer som er «gratispassasjerer» i hytterrenovasjonsordningen. Dette gjelder både vanlige fritidseiendommer og sjøboder. I løpet av 2013 har vi funnet 91 fritidseiendommer som har vært gratispassasjerer i hytterrenovasjonen. Av disse er 39 sjøboder på Flekkerøya og 52 fritidseiendommer i Randesundsområdet.

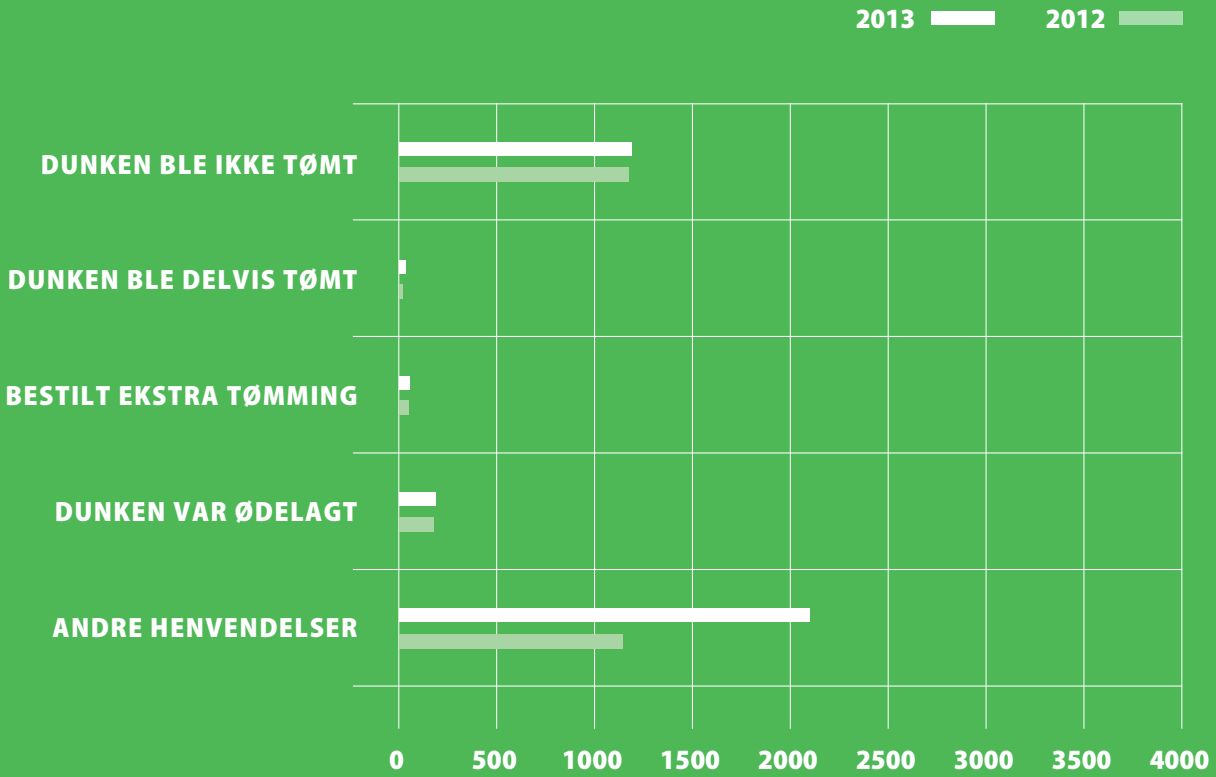
I tillegg til problemstillingen omkring gratispassasjerer har det vært arbeidet mye med å finne flere og bedre plasser for oppstilling av avfallsbeholdere til hytterrenovasjonen. Det jobbes også med å legge til rette for valgfri helårig hytterrenovasjon.

Returpunkter Avfall Sør har i løpet av 2013 planlagt og etablert flere returpunkt nærmere der folk bor. Fire borettslag har fått egne returpunkt som alle fungerer tilfredsstillende. Arbeidet med å etablere nye returpunkt er tidkrevende. Skjerpede krav til planleggingsprosesser har medført at arbeidet har tatt noe lengre tid enn tidligere antatt. Imidlertid har denne arbeidsformen gjort resultatet mer «solid» og varig.

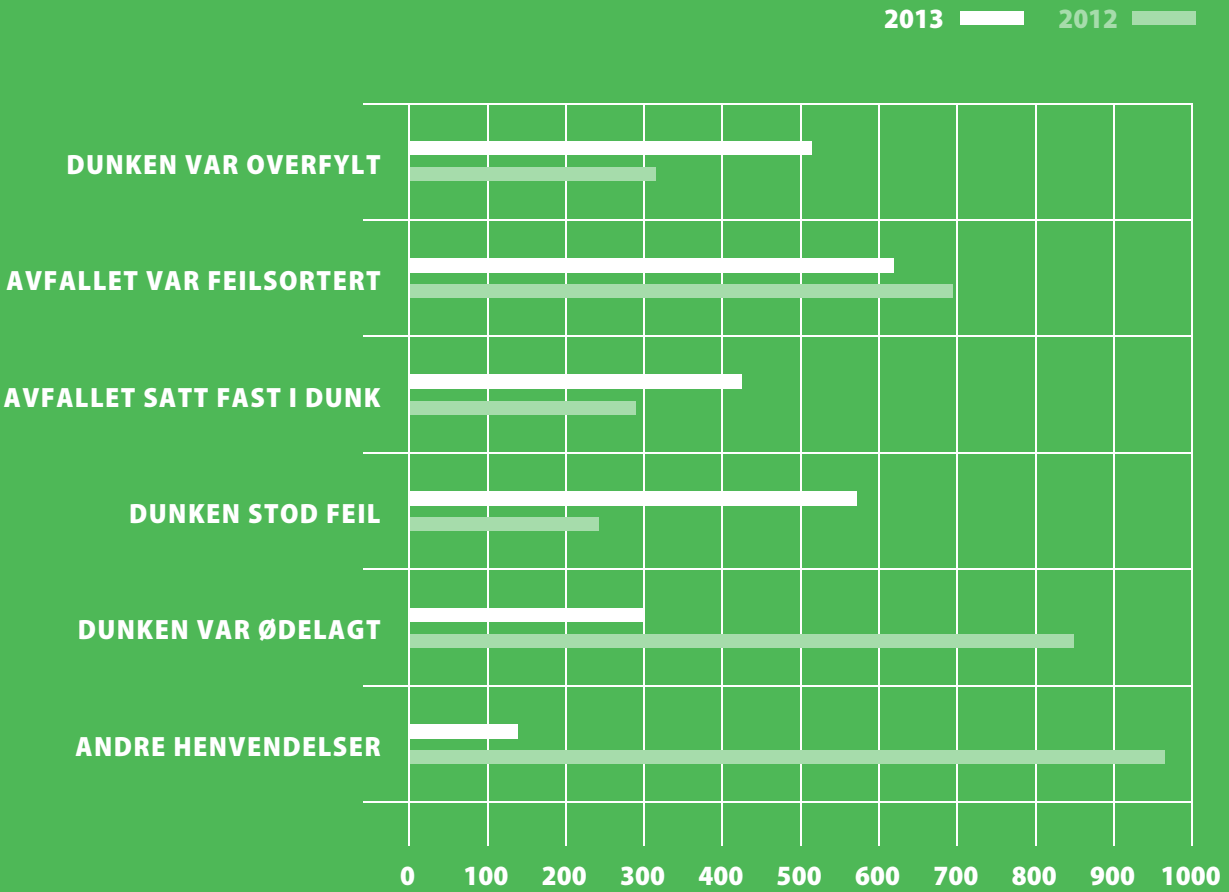

Et vanlig returpunkt – her fra Voiebyen i Kristiansand.

Henverdeler til kundesenteret

Henverdeler kodet av renovatør

Avfallsteknisk norm Avfallsteknisk norm er et verktøy som beskriver hvordan man ønsker å innrette renovasjonstekniske løsninger for boliger, fritidsboliger og næringsbygg. Avfallsteknisk norm ble vedtatt i alle eierkommunene våren 2013. Normen har fått en god mottakelse blant både kommunale og private planleggere. Avfall Sør får nå mange direkte henvendelser fra utbyggere om valg og utforming av renovasjonsløsninger i forbindelse med nye byggeprosjekter. Dette er meget positivt og gir oss en god anledning til sammen med utbyggerne å finne optimale renovasjonsløsninger.

Nedgravde avfallscontainere Avfall sør har i løpet av 2013 valgt å styrke kompetansen omkring nedgravde avfallsløsninger. Dette har medført en betydelig bedre oppfølging og drift av de nedgravde containerne. Økt kompetanse og ny Avfallsteknisk norm har medført en økt interesse fra særlig private utbyggere. Det er nå satt i gang flere prosjekter hvor det legges opp til bruk av nedgravde containere.

Tilbakemeldinger fra abonnentene Avfall Sør har i de siste årene arbeidet for å systematisere alle henvendelser fra abonnenter og andre. Vi har utviklet gode systemer for å fange opp klager, kommentarer og annet fra både abonnenter og renovatører.

Merknader og kommentarer kommer inn til Avfall Sør på mange måter. De fleste kommer gjennom telefonsamtaler og meldinger gjennom Smart sortert systemet. Mange kommer også som e-post og brev.

I 2012 ble det mottatt 3.909 registrerte henvendelser om renovasjon til kundesenteret. I 2013 var dette tallet økt til 4.453 registrerte henvendelser. Figuren på forrige side viser et utdrag av de viktigste henvendelser til kundesenteret i 2012 og 2013: Andre henvendelser omfatter blant annet spørsmål om tømmekalender og bioposer. Økningen fra 2012 til 2013 skyldes delvis en forbedring av registreringssystemet og uvanlig mange faktura i retur. De øvrige henvendelsene er nokså like i 2012 og 2013.

Det kan bemerkes at vi mottok om lag 1150 meldinger om ikke tømt dunk. Dette utgjør om lag 0,7 promille av totalt antall tømminger som ble foretatt i 2013. Dette anses som akseptabelt.

Renovatørene på renovasjonsbilen kan registrere inntil 13 merknader i forbindelse med tømming av en avfallsdunk. I figuren på forrige side er de 5 viktigste merknadene for 2012 og 2013 vist.

Andre hendelser har gått mye ned fra 2012 til 2013. Dette skyldes i hovedsak utdeling av søppelsekk i forbindelse med mye snø i 2012.

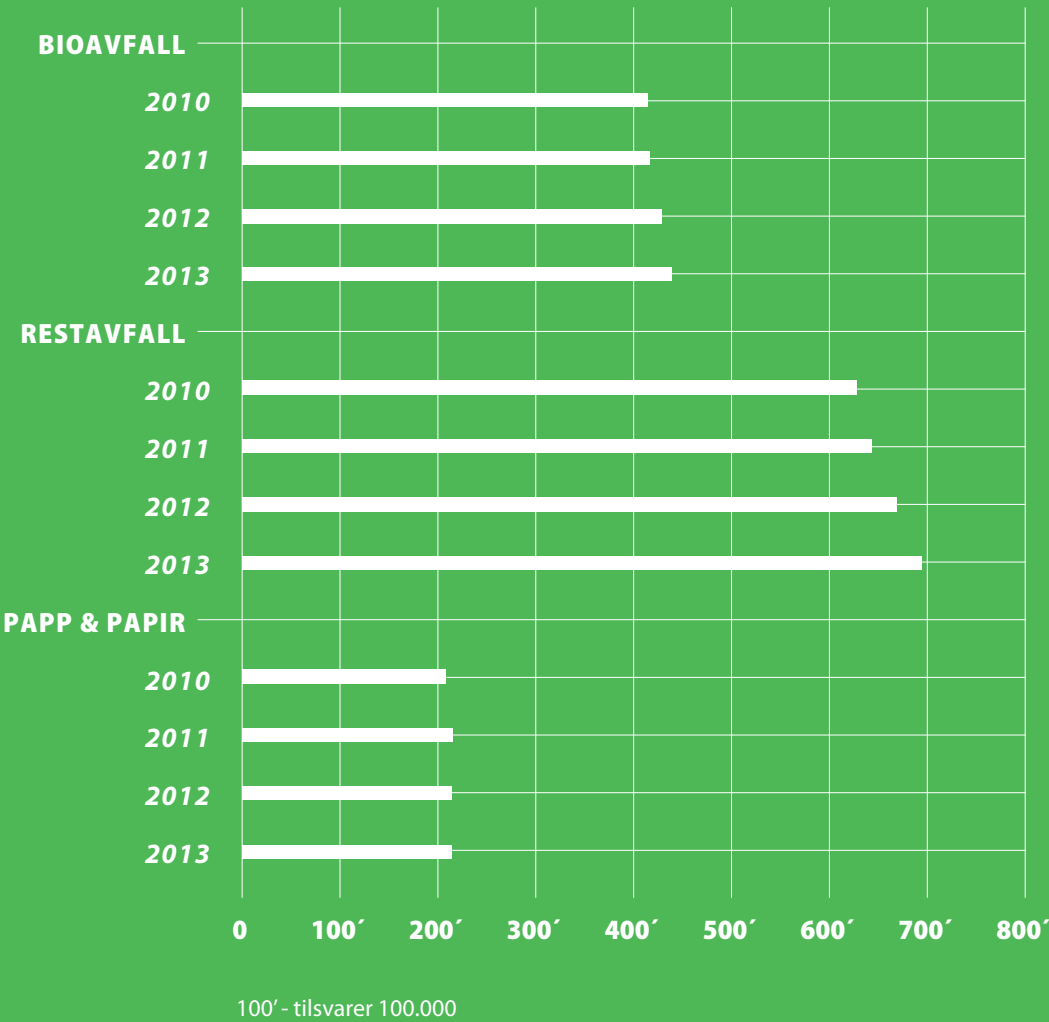
Problemet med overfylte avfallsdunker har økt relativt mye fra 2012 til 2013, med hele 65 %. Avfall som er feil-sortert har gått noe ned fra 2012 til 2013. Hendelser med ødelagte dunker har også gått mye ned, hele 34 %. Dette skyldes at det ble byttet ut mange dunker i 2011 og 2012.

Statistikk Etter 4 år med Smart sortert i alle 4 kommunene viser statistikken en jevn vekst i antall tømminger for restavfall og bioavfall. Veksten i antall tømminger av grønner dunker er på vei ned. I perioden 2010 til 2013 har økningen vært klart størst for restavfall, med 10,8 %. Bioavfall har i samme periode økt med 6,0 %. Økningen har vært klart størst i de 3 minste kommunene.

Fra 2012 til 2013 har antall tømminger av restavfall økt med hele 4,0 %. Tilsvarende tall for bioavfall er 2,3 %. Antall tømminger av papir har i samme periode gått ned med 0,5 %. Nedgangen i antall tømminger av papir øker i forhold til tidligere år.

Det er relativ stor forskjell i utviklingen av tømminger i de 4 eierkommunene siden oppstart av Smart sortert i 2010. Økningen er klart størst i de 3 små kommunene. Kristiansand har en økning på 4,6 % mens økningen er mellom 15 og 18 % i de 3 andre kommunene.

Totalt antall tømminger pr. år

Fra 2012 til 2013 har antall tømminger av restavfall økt med hele 4,0 %. Tilsvarende tall for bioavfall er 2,3 %. Antall tømminger av papir har i samme periode gått ned med 0,5 %.

Økningen av tømminger er stort i de 3 små kommunene og mindre i Kristiansand.

Behandling

Støleheia Avfallsanlegg

Komposteringsanlegg Komposteringsanlegget på Støleheia er et at Norges mest velfungerende. Anlegget tar i mot kildesortert bioavfall fra husholdninger og næringsliv. Anlegget komposterer også avvannet septik, avløpsslam fra renseanlegg i regionen samt fra Grønnevikas renseanlegg i Mandal. I tillegg komposteres gjødsel og strø fra hestehold/dyrehold. Dette er en viktig ressurs som bør omdannes til kompost, ikke legges ut i naturen, noe som kan forårsake forurensning.

I tilknytning til komposteringsanlegget, ble det i 2012 bygget et septikavvanningsanlegg. Dette anlegget avvanner septik fra Songdalen, Søgne og Vennesla kommune. Avvannet septik komposteres sammen med annet avløpsslam i komposteringsanlegget.

Byggeprosjekt – utvidet mottakshall for bioavfall Mottak av bioavfall har til nå vært i et åpent bygg, noe som har vært populært for måkene i distriktet. I løpet av 2013 startet vi opp arbeidet med å bygge et nytt bioavfallsmottak i forlengelse av dagens mottaksbygg. Det nye bygget vil være innebygget, og forventes å stå ferdig våren 2014.

Deponi Deponering av biologisk nedbrytbart avfall ble avsluttet i 2010, men deponiet er fortsatt i drift. Det deponeres avfallstyper som ikke kan material- eller energigjenvinnes, som uorganisk industriavfall, betong/porselen/keramikk, asbest, ristgods fra renseanlegg og forurensset jord.

I 2013 ble det deponert store mengder forurensset jord fra Tangen i Kristiansand. I forbindelse med bygging av nye leilighetsbygg ytterst på Tangen, er massen fra området kjørt til Støleheia for deponering. Kristiansands tidligere søppelfylling lå på Tangen fra 1910 til omtrent 1950.

Hugging av treavfall og hagepark Støleheia har to huggelinjer som hugger alt treavfall fra husholdninger og næringslivet som leveres på våre anlegg. Hugget flis avsettes til energigjenvinningsanlegg i inn- og utland. I tillegg til egen huggeaktivitet, tar vi også oppdrag for andre selskap i regionen. I 2013 hugget og siktet vi trevirke/bark hos alle sagbrukene til Bergene Holm.

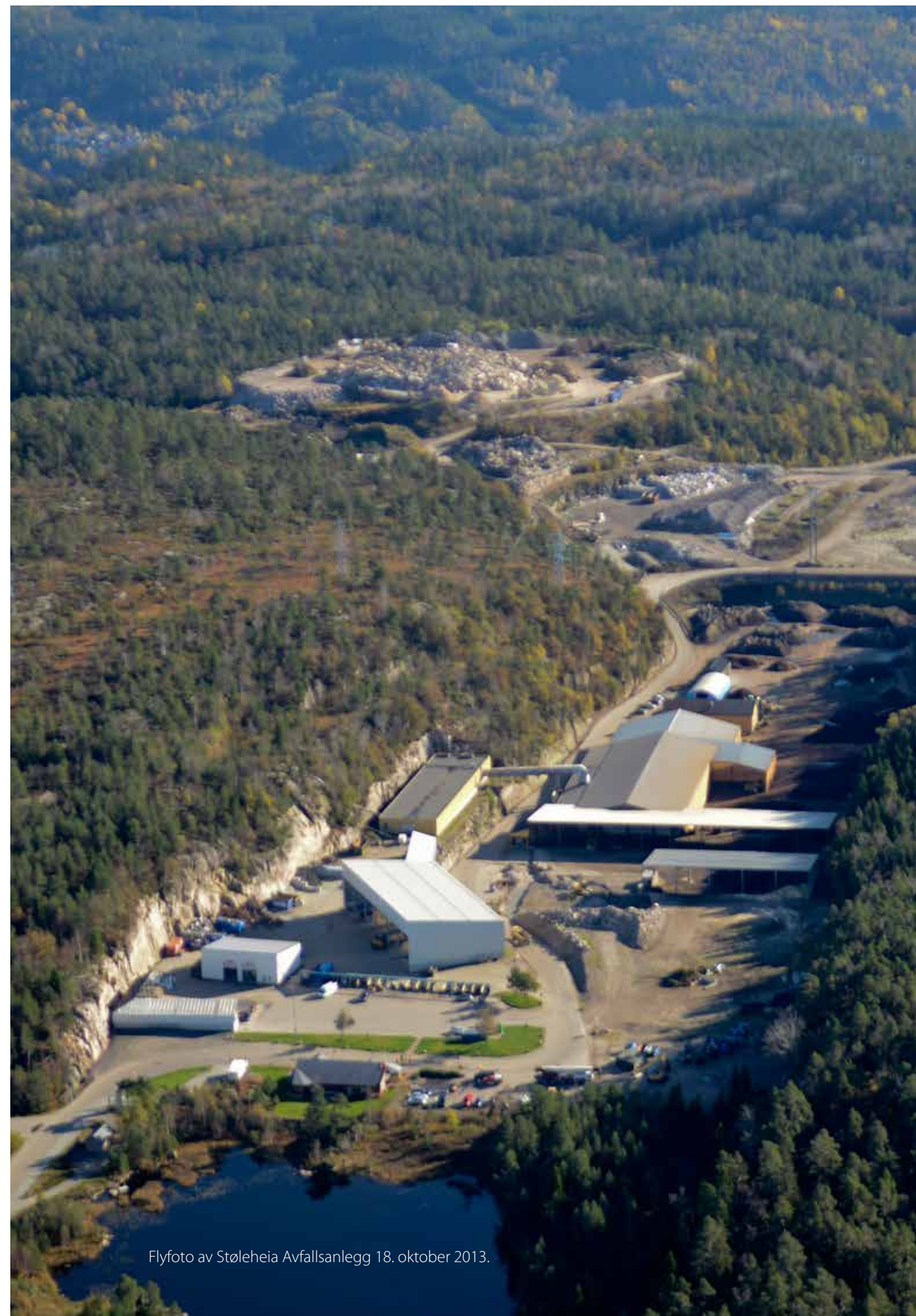
Slaggsortering for Returkraft Høsten 2013 vant Avfall Sør Husholdning på ny anbud fra Returkraft om å stå for uttransport og sortering av aske fra forbrenningsanlegget på Langemyr, med oppstart 1.1.2014. Asken kjøres fra Langemyr til Støleheia for mellomlagring. Det danske firmaet Jørgen Rasmussen Gruppen (JRG) kommer to ganger i året til Støleheia for å sortere ut metall fra asken med mobilt sorteringsutstyr. Det ikke-magnetiske metallet avsettes av JRG, mens Avfall Sør Husholdning avsetter det magnetiske metallet gjennom Stena Recycling. Totalt utgjør metallandelen i slagget ca 10 %. Sortert aske leveres etter avtale mellom Returkraft og eierselskapene til bruk som avslutningsmasser ved nedleggelse og endelig avslutning av avfallsdeponier i Agder.

Opprusting av Gjenvinningsstasjonen på Støleheia

I løpet av 2013 er gjenvinningsstasjonen rustet betraktelig opp. Det er bygget nytt bygg for farlig avfall og elektroavfall, skiltportalen over containerne er ny, containerne er malt opp og det er bygget 11 sammenhengende og overbygde båser for jord, bark, grus og pukk. Kunder med tilhengere får nå lastet på de mest populære produktene på gjenvinningsstasjonen, og slipper da å kjøre ned i anlegget.

Forurensede masser fra utbyggingen på Tangen i Kristiansand ble kjørt til deponi på Støleheia.

Flyfoto av Støleheia Avfallsanlegg 18. oktober 2013.

Avfall Sør Bedrift AS

Blå containere fra Avfall Sør Bedrift er lett gjenkjennelige – her fra Steinsøya i Høvåg.

Lasting av komprimert papp

Avfall Sør Bedrift tilbyr tjenester for mottak, innsamling og behandling av avfall fra privat og offentlig næringsliv. Høy kompetanse og individuelt tilpassede løsninger gjør Avfall Sør Bedrift til en naturlig rådgiver og samarbeidspartner for små og store bedrifter.

Avfall Sør Bedrift jobber for at alt avfall brukes på nytt eller omskapes til energi i miljøriktige forbrenningsanlegg. Fordi det leveres rasjonelle løsninger for sortering, oppbevaring og henting kan næringsliv og offentlige enheter både redusere egne kostnader og bidra til bærekraftig avfallshåndtering.

Avfall Sør Bedrift tilbyr:

- Mottak og sortering ved avfallsanleggene på Mjåvann, i Sørlandsparken og på Støleheia
- Innsamling av avfall gjennom beholder og containerløsninger
- Mottak og innsamling av farlig avfall, smittefarlig avfall og papir til makulering
- Mottak av lettere forurensede masser
- Miljøkartlegging, avfallsplaner og miljøsanering
- Opplæring i avfallshåndtering

Avfall Sør Bedrift har ca. 2.000 kunder i og rundt Kristiansand, Vennesla, Søgne og Songdalen. På kundelisten står blant annet Avfall Sørs eierkommuner, Vestas, IKEA, PK Entreprenør AS og VEF Entreprenør AS.

Returkraft

Fortsatt god drift, men utfordrende økonomiske tider.

Fra skolebesøk på Returkrafts energigjenvinningsanlegg på Langemyr.

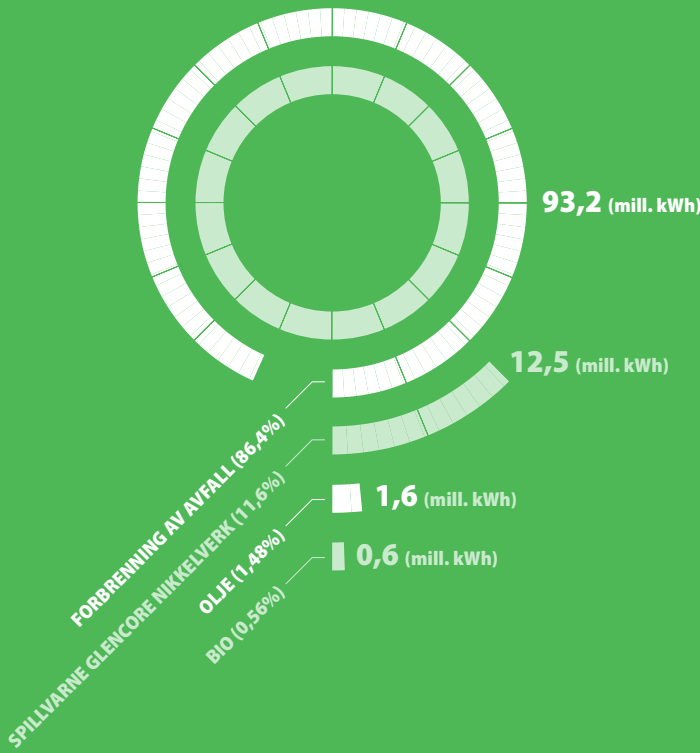
For å øke inntektene og drive Raturkraft med overskudd i selvkostregnskapet ble det i budsjettet for 2014 vedtatt å øke leveringsprisen for restavfall fra husholdningene fra 1.350 kr/tonn til 1.750 kr/tonn, og det forventes at prisen blir liggende på dette nivået i noen år frem til akkumulert underskudd i selvkostfondet er nedbetalt.

En hovedårsak til dette er at svenske forbrenningsanlegg fortsatt tar imot norsk avfall til priser som ligger langt under gjennomsnittlig behandlingskostnad, og dette fører til lave priser for næringsavfall som leveres til norske anlegg.

Marginalprising av importert avfall i Sverige bestemmer prisen som betales for næringsavfall til Returkraft. Virkningen varierer med transportavstand til de svenske anleggene, men selv i Bergen er dette et betydelig problem. Dette er en situasjon som ikke bare rammer forbrenningsanleggene, og lave priser for behandling av restavfall gjør også sortering og materialgjenvinning mindre lønnsomt.

Forbrenningsanlegget på Langemyr satte ny "rekord" i driftstimer med 8.313 timer, det vil si at anlegget var i drift i 95 % av alle timer i året. Totalt ble det behandlet 138.620

Fjernvarmeleveranser i Kristiansand

Aquarama i Kristiansand varmes opp av varmt vann fra Returkraft.

tonn avfall i 2013 mot 132.496 tonn i 2012. Halvparten av dette avfallet kom fra husholdningene. Utslippene til luft er fortsatt svært lave og generelt sett lå utslippene av de fleste regulerte stoffer på et nivå rundt 10 % av tillatte grenseverdier.

Avsetning av fjernvarme økte fra 81,9 mill kWh i 2012 til 93,9 mill kWh i 2013 mens salg av strøm økte fra 66,5 mill kWh i 2012 til 71,5 mill kWh i 2013. Energiutnyttelsesgraden i 2013 var på 49 % etter Miljødirektoratets målemetode og 81 % etter den metoden som benyttes i EU. Fjernvarmeutbyggingen går fortsatt videre og det ventes at avsetningen av fjernvarme fra Returkraft vil passere 100 mill kWh i 2014 dersom det ikke blir svært unormale værforhold. **Skulle denne varmen blitt produsert med olje ville det gått med rundt ti millioner liter olje.**

Klima og miljødirektoratet bekreftet i 2012 at reelle rentekostnader skal benyttes i selvkost-beregningene som ligger til grunn for fastsettelse av prisen for husholdningsavfall for å sikre full kostnadsdekning. I løpet av 2013 har det

imidertid oppstått ny usikkerhet knyttet til regelverket for selvkostberegning. Grunnen til dette er at direktoratet etter en klagesak til ESA arbeider med å forskriftsfeste sentrale deler av selvkostregelverket. Forskriften er ikke endelig fastsatt, men det nye regelverket kan komme til å forverre rammebetingelsene for kommunale behandlingsanlegg betydelig. Dette kan føre til at husholdningsavfall som i dag sorteres ut til andre former for gjenvinning vil gå til forbrenning og at renovasjonsgebyrene vil øke ytterligere. En avklaring ventes før sommeren 2014.

Trass i de mørke skyene på horisonten er det fortsatt god grunn til å glede seg over det felles løftet kommunene i Agder har tatt for å sikre en god, miljøriktig og langsiktig løsning for behandling av husholdningsavfallet på Sørlandet. Utfordringen nå er å videreutvikle det gode samarbeidet mellom Returkrafts eiere og avfallsleverandører og finne frem til best mulig løsninger både på kort og lang sikt. Vi etablerte Returkraft i fellesskap og har et felles ansvar for å møte de utfordringene som vi står overfor både i dag og i de neste 20 – 30 årene av anleggets levetid.

Mjåvannsveien 23 AS

Et eiendomsselskap i Avfall Sør konsernet

Fra mottakshallen på Mjåvann.

Selskapet er et heleid datterselskap av Avfall Sør AS. Selskapets formål er å eie og drifte eiendommen som nå har fått tildelt ny gateadresse – Mjåvannsvegen 31.

Eiendommen ligger på Mjåvann Industriområde i Songdalen kommune, og har et samlet tomteareal på ca. 22 mål.

Selskapet har leieinntekter på utleie av arealer, tyngre utstyr, kontorer og lagerbygg.

Omsetningen i selskapet utgjør 4,3 mill. kroner, og selskapets årsresultat viser et overskudd på 1,3 mill. kroner. Likviditeten i selskapet er tilfredsstillende, og egenkapi-

talandelen er på 19,2 %. Totalkapitalen i selskapet er 33,7 millioner kroner mot 34,3 millioner kroner foregående år. Styret og daglig leder er tilfreds med selskapets utvikling. Styret mener at årsregnskapet gir et rettviseende bilde av Mjåvannsveien 23 AS sine eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat.

Selskapet har ingen ansatte – daglig leder leies fra Avfall Sør AS.

Grønn Vekst Sør AS

Avsetning av kompost og jordprodukter

Fra Statens Vegvesens utbygging ved Trekanten i Vågsbygd.

Matavfall, slam og hage-parkavfall blir av Avfall Sør Husholdning omdannet til god næringsrik kompost. Komposttypene omsettes i markedet, men en stor andel brukes også til å lage jordblandinger av høy kvalitet.

Avfall Sør AS er 50 % deleier i Grønn Vekst Sør AS sammen med Høst verdien i avfall AS. Grønn Vekst Sør omsetter kompost og jordprodukter fra Støleheia Avfallsanlegg. I tillegg har Grønn Vekst Sør utsalgssted i Stuedalen, øst for Kristiansand og i Grimstad.

Noen av produktene kan også kjøpes på våre gjenvinningsstasjoner i Sørlandsparken og på Mjåvann.

Grønn Vekst Sør leverte i 2013 kompost og kvalitetsjord til kunder fra Arendal i øst til Stavanger i vest. Mange

tusen tonn kompost og jord gikk til gårdsbrukere, private hager, hyttetak, entreprenører, anleggsgartnere og offentlige bygg. Et eksempel er veiprosjektet Vågsbygdveien. Her er det levert ut store mengder Anleggsjord og Park-Mix.

Selskapet har ingen ansatte og leier nødvendige tjenester fra eierne.

For mer informasjon om salg av jordprodukter, kompost og bark fra Grønn Vekst Sør AS: www.grønnvekst.no

Bortkjøring av knuste steinmasser.

Støleheia Pukkverk AS

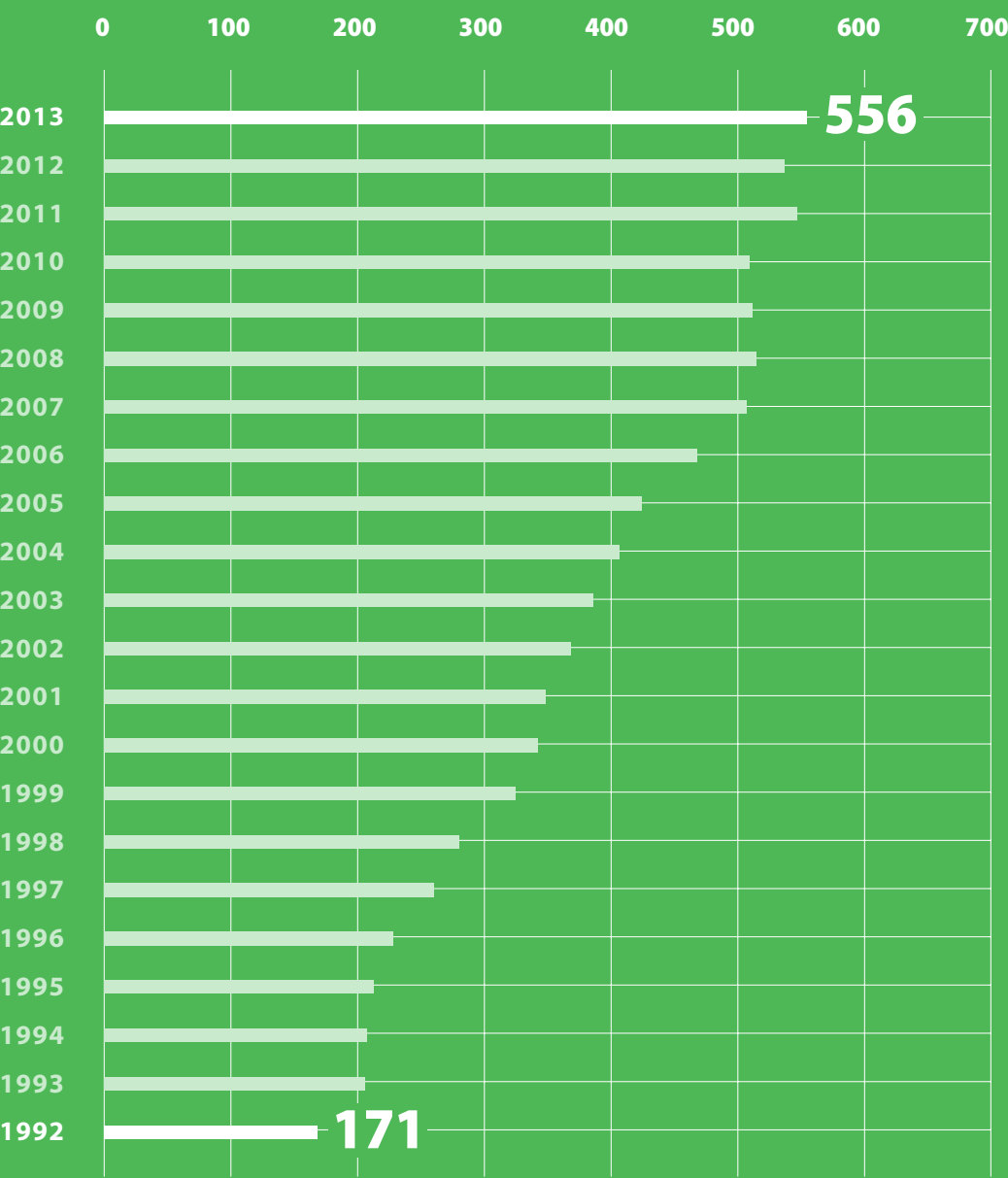
Avfall Sør eier Støleheia Pukkverk sammen med TT Anlegg. Her produseres og selges subbus, maskingrus, pukk, grovknust masse og knust asfalt. Pukkverket drives i et område på Støleheia som planlegges til fremtidig deponi når nåværende deponi er fullt rundt 2035.

I 2013 ble det levert store mengder med grus og pukkprodukter til Statnett på Stølen i forbindelse med byg-

ging av nye strømkabel mellom Norge og Danmark (Skagerak-4). I tillegg til kabelgrøft, er veier utbedret og transformatorstasjonen utvidet.

Selskapet har ingen ansatte og leier nødvendige tjenester fra eierne.

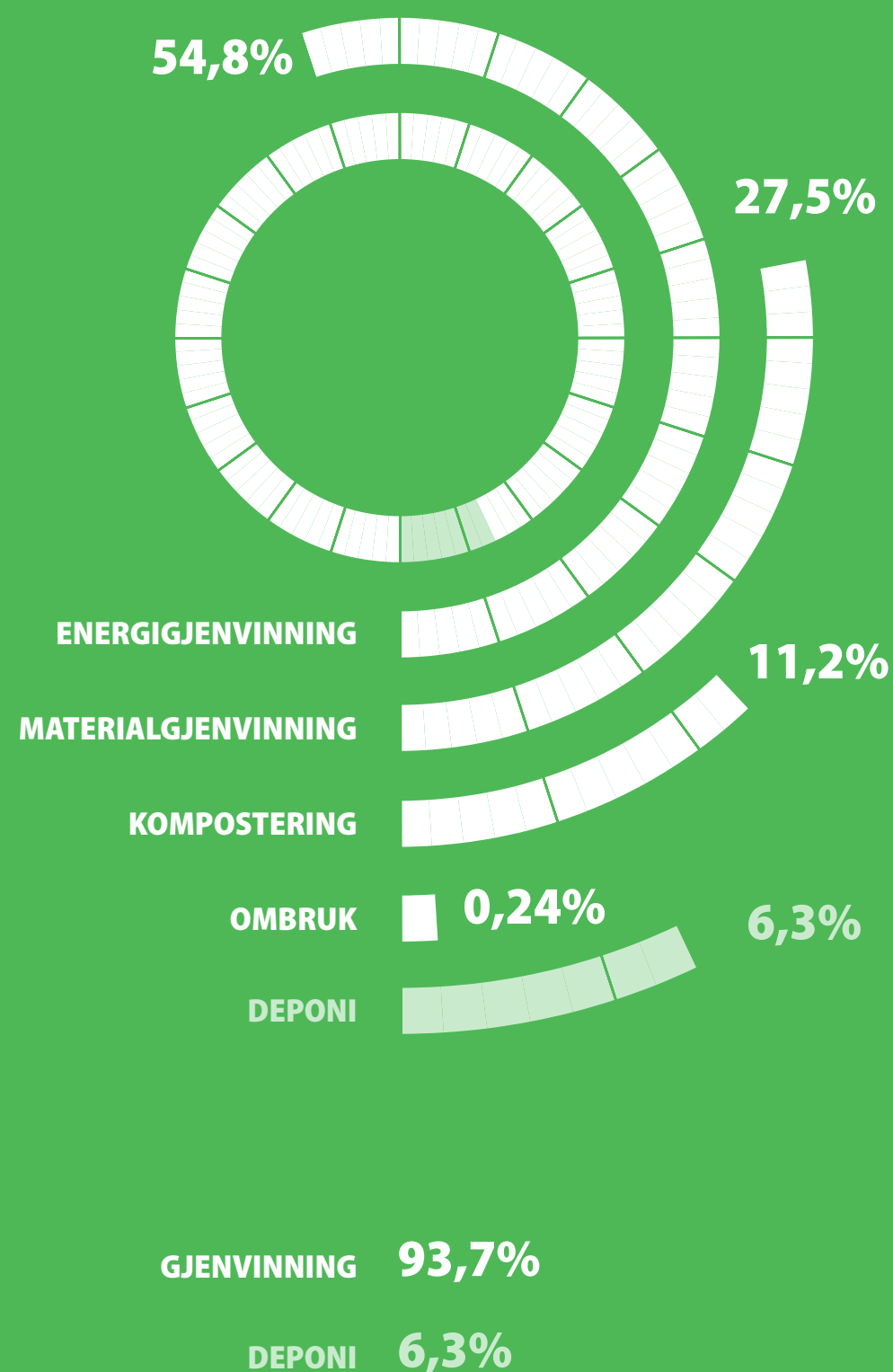
Avfallsstatistikk

Utvikling av avfallsmengder per innbygger

Avfall Sør Husholdning har aldri samlet inn mer husholdningsavfall fra innbyggerne enn i 2013. Hver av oss kastet 556 kilo avfall. Summen av ombruk, kompostering, annen materialgjenvinning og energigjenvinning endte på 93,7 %. Dette er rekord i gjenvinning for vår region. De resterende 6,3 % var avfall som ble lagt på deponi. Eksempel på avfall til deponi er betong, murstein, keramikk, asbest og gips.

Hva gjør Avfall Sør med husholdningsavfallet?

Hvor blir husholdningsavfallet av?

BIOAVFALL

Mat- og hageavfall samles inn i brun dunk. Vi kaller det bioavfall. Dette er rester av frukt, grønnsaker, kjøtt, fisk, brød, eggesskall, kvister, greiner, jord etc. Bioavfall komposteres på Støleheia Avfallsanlegg. Ferdig kompost blir til nye jordprodukter. Ved Avfall Sørs avfallsanlegg og gjenvinningsstasjoner kan du kjøpe ulike kompost- og jordprodukter. Du kan hente selv med tilhenger eller vi kan bringe til deg etter avtale. Størst utvalg finner du på Støleheia.

I 2013 komposterte vi totalt 7.215 tonn bioavfall fra regionens husstander (herav 520 tonn hos husholdninger som hjemmekomposterer). I tillegg ble det kompostert 3.505 tonn rent hage- parkavfall innsamlet på gjenvinningsstasjonene.

GLASS- OG METALLEMBALLASJE

Glass- og metallemballasje samles inn ved regionens 57 returpunkter samt på gjenvinningsstasjonene. Innsamlet mengde transporteres til Fredrikstad der det ettersorteres og benyttes til råstoff i nye produkter. Resirkulert glass brukes både til byggematerialer, isolasjon og nye glassprodukter. Metallet smeltes om til nye metallprodukter. Det er svært energibesparende å gjenvinne glass og metall. Ved å gjenvinne aluminium bruker man eksempelvis bare 5 prosent av energien som kreves for å utvinne nytt aluminium.

Totalt 1.008 tonn glass- og metallemballasje ble samlet inn i 2013.

DEKK

Dekk med eller uten felg tas imot på gjenvinningsstasjonene. Dekk kan også leveres gratis - direkte til dekkforhandlere.

Innsamlede dekk kan gjenvinnes som støyvoller og veiunderlag, eller kjøres til granulafabrikk for å bli brukt på kunstgressbaner eller som granulatliser ved lekeanlegg. En stor andel dekk ender som kvernet masse til energigjenvinning ved forbrenning i sementproduksjon.

Til en kunstgressbane går det med ca. 100 tonn gummigranulat. Det tilsvarer 140 tonn kasserte dekk (Dekkretur).

Totalt 123 tonn dekk ble samlet inn i 2013.

TEKSTILER OG SKO

Ved hver gjenvinningsstasjon og de fleste av Avfall Sørs returpunkter står det utplassert en UFF-container for mottak av tekstiler og sko. Her kan man levere alt fra klær, sko, tepper, duker, håndklær, gardiner, puter, sengetøy, myke leker m.v. Innsamlede tekstiler blir tatt hånd om av UFF (U-landshjelp fra Folk

til Folk). Tøyet sendes til sorteringsanlegg i tidligere Øst-Europa og blir solgt videre gjennom egne butikker eller til samarbeidspartnere i Afrika.

Totalt ble det samlet inn 416 tonn tekstiler og sko i 2013. I denne mengden inngår også innsamlede tekstiler og sko fra Fretex.

METALLER

På gjenvinningsstasjonene er det utplassert containere for jern og metaller. Eksempler på kasserte metallgjenstander er sykkel, campingstol, ovn, felg, gressklipper, armeringsjern, takrenne, spiker.

Mottatte metaller blir råmaterialer til nye metallprodukter.

Totalt 2.283 tonn metaller ble samlet inn i 2013.

TREAVFALL

Treavfall mottas inn på gjenvinningsstasjonene. Dette er et materiale som egner seg godt til energitnyttelse. Rent treavfall som leveres på gjenvinningsstasjonene blir brukt som strukturmateriale ved komposteringsanlegget på Støleheia. Treflis fra malte og lakkede materialer, sponplater og impregnerte materialer benyttes som brenselprodukter ved ulike energigjenvinningsanlegg.

Totalt 9.281 tonn treavfall ble mottatt fra husholdningene i 2013 (207 tonn rent treavfall og 9.074 tonn blandet treavfall).

PLASTEMBALLASJE

Plastemballasje leveres ved regionens 57 returpunkter samt på gjenvinningsstasjonene. Eksempler på plastemballasje fra husholdninger er shampoiflasker, kaffeposer, oste-pakker, rømmebegre, vaskemiddel-flasker og bærepøser. Plastemballasjen samles inn og presses før den fraktes til sorteringsanlegg. Omtrent halvparten av plasten gjenvinnes i Sverige, resten i Tyskland. Plasteren vaskes, sorteres i ulike kvaliteter og omdannes til råstoff for nye plastprodukter (granulat). De enkelte plastkvalitetene blir deretter solgt videre til plastindustrien, som bruker dette i sin produksjon. Produkter som lages av resirkulert plast er for eksempel takrenner, fleecegensere og støyskjermer.

Totalt 396 tonn plastemballasje ble levert i 2013 (273 tonn fra returpunkter og 123 tonn på gjenvinningsstasjonene).

OMBRUK

Ved alle Avfall Sørs fire gjenvinningsstasjoner er det tilrettelagt for å levere inn brukte gjenstander til brukthall eller bruktbu. Her kan man også hente med seg ting andre har satt fra seg. Dette er fullt brukbare ting som sykler, ski og annet sportsutstyr, møbler, bøker, pyntegjenstander og lignende. Totalt 156 tonn brukte artikler fant veien innom brukthallene i 2013.

BETONG, MURSTEIN, TAKSTEIN, KERAMIKK

Slike uorganiske masser tas imot på gjenvinningsstasjonene. Massene er unntatt statlig sluttbehandlingsavgift, brenner dessuten dårlig og er derfor gunstige å sortere ut for å unngå å betale statlig sluttbehandlingsavgift.

Totalt 3.440 tonn betong, murstein, keramikk etc. ble samlet inn i 2013.

RESTAVFALL

Restavfall er alt avfall som er igjen når det som kan gjenvinnes er sortert ut. Restavfall som samles inn i grå dunker og leveres til gjenvinningsstasjonene kjøres til energigjenvinningsanlegget Returkraft, nord for Kristiansand.

Totalt 24.729 tonn restavfall ble samlet inn i 2013 (15.091 tonn fra grå dunk, 9.074 tonn fra gjenvinningsstasjonene og 732 tonn som hytteavfall).

PAPIR OG PAPP

Papir og papp samles inn i grønn dunk. Dette er en blanding av aviser, reklame, skrive- og datapapir, drikkekartong, bølgepapp og annen kartong og papp.

På oppdrag for Grønt Punkt Norge, gjennomførte Avfall Sør i februar 2013 en sorteringsundersøkelse av papir fra grønn dunk. Den viser at 80 % av innholdet er papir, ca. 19 % består av kartong og bølgepapp mens ca. 1 % er feilsortert.

Papp leveres også inn på gjenvinningsstasjonene.

Innsamlet papir og papp inngår som råstoff til nye papirprodukter. Kopipapir, eggekartonger og aviser er eksempler på produkter som kan ha vært produsert av resirkulert papir. Ved å gjenvinne papiravfall reduseres behovet for hogst av skog, og forbruk av energi til papirproduksjon.

I 2013 samlet vi inn totalt 7.635 tonn papir og papp. 6.139 tonn fra grønn dunk og 1.496 tonn papp på gjenvinningsstasjonene.

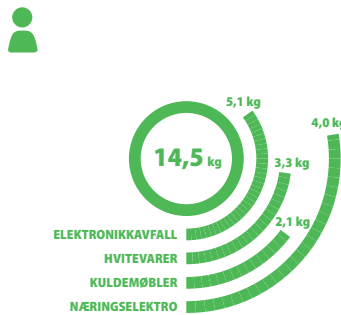
ELEKTROAVFALL

Elektrisk og elektronisk avfall (EE-avfall) kan leveres til forhandler eller til gjenvinningsstasjon. EE-avfall inneholder miljøfarlige stoffer. EE-avfallet må derfor miljøsaneres, slik at de farlige stoffene tas ut av kretsløpet.

Over 80 % av mottatt EE-avfall blir materialgjenvunnet. Det vil si at det blir laget nye produkter av det. (Kilde: eeregisteret.no)

Totalt 1.682 tonn elektroavfall ble levert ved gjenvinningsstasjonene i Kristiansandsregionen i 2013.

Elektroavfall (kilo per person)

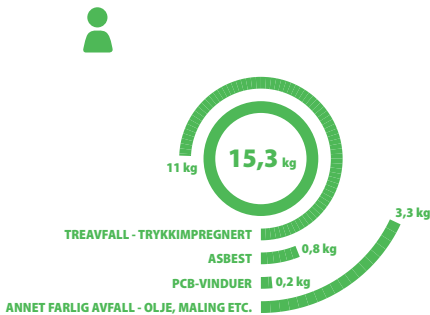

FARLIG AVFALL

Avfall som inneholder stoffer som er farlige for mennesker, dyr og natur defineres som farlig avfall. Det er viktig for miljøet at dette avfallet blir skilt ut fra restavfallet. Farlig avfall blir behandlet på ulike måter. Noen av stoffene kan brennes på høy varme, noen stoffer kan brukes på nytt, mens andre ikke har annen egnet sluttbehandling enn forsvarlig deponering. På denne måten får vi de farlige stoffene ut av kretsløpet.

Totalt 1.780 tonn farlig avfall ble levert inn i 2013 (1.276 tonn impregneret treavfall, 389 tonn olje, maling etc., 95 tonn risikoavfall/asbest og 20 tonn PCB-vinduer).

Farlig avfall (kilo per person)

GIPS

Gips tas imot i egne containere på gjenvinningsstasjonene. Forbrenningsanlegg godtar ikke gips i avfallet fordi gips skaper giftige svovelgasser under forbrenning. Gips deponeres på Støleheia. Totalt 642 tonn gips ble samlet inn i 2013.

Husholdningsavfall per innbygger 2013

Vi henter:

45,1%
250,7 kg

DUNKRENOVASJON

- Henteordning
- > Bioavfall
 - > Hjemmekompostering
 - > Papp og papir
 - > Drikkekartong

Du bringer:

52,5%
292,1 kg

GJENVINNINGSTASJONER

- Bringeordning
- > Papp
 - > Plastemballasje
 - > Glass- og metallemballasje
 - > Tekstiler og sko
 - > Hage/parkavfall
 - > Treavfall, alle typer
 - > Jern og metaller
 - > Dekk
 - > Elektronikk
 - > Næringsselektro
 - > Hvitevarer
 - > Kuldemøbler
 - > Farlig avfall
 - > Restavfall
 - > Betong, murstein, keramikk
 - > Asbest
 - > Gips

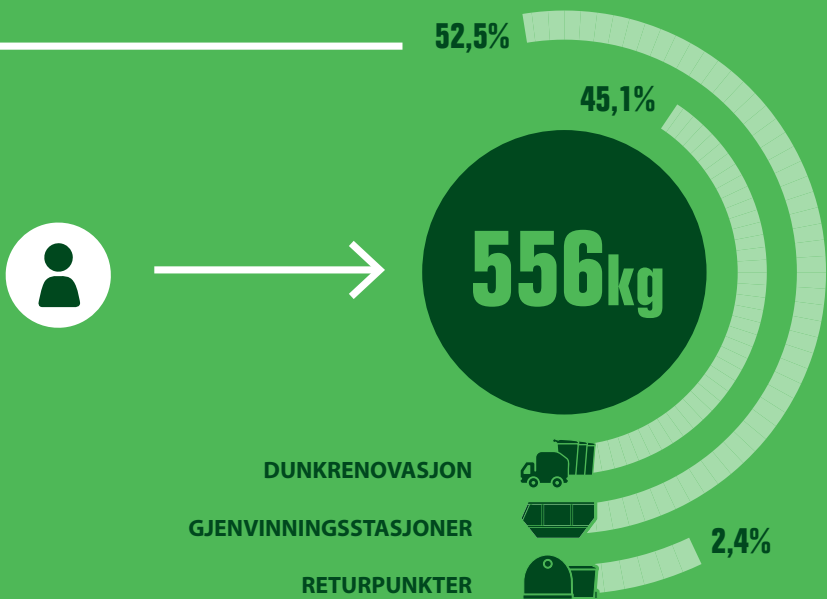

2,4%
13,1 kg

RETURPUNKTER

- Bringeordning
- > Tekstiler og sko
 - > Glass- og metallemballasje
 - > Plastemballasje

Totalt:

Avfallsmengder 2012 > 2013 (tonn)

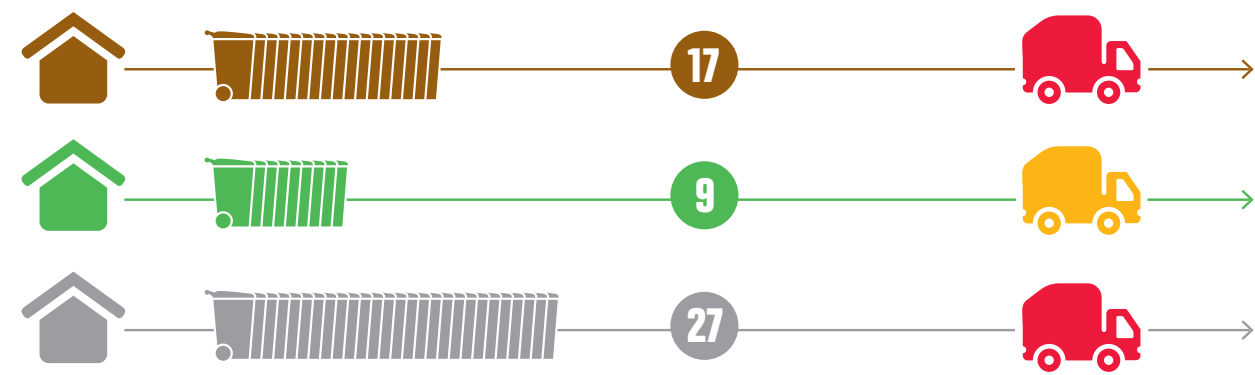
Avfall Sør Husholdning

	2012	2013	Endring tonn	Endring %
TIL OMBRUK	168	159	-9	-5,4 %
TIL KOMPOSTERINGSANLEGGET				
Bioavfall	9 642	9 280	-362	-3,8 %
Avløpsslam	13 640	13 812	172	1,3 %
Annet	341	316	-25	-7,4 %
Sum til kompostering	23 623	23 408	-216	-0,9 %
TIL ANNEN MATERIALGJENVINNING				
Hage/parkavfall til kompost/struktur	3 372	3 862	490	14,5 %
Rent tre til struktur	533	794	261	49,0 %
Annet avfall fra gjenvinningsstasjonene	6 253	6 189	-65	-1,0 %
Glass,metallemballasje, plast og tøy fra returpunkter	1 514	1 530	16	1,1 %
Papp/papir grønn dunk	6 236	6 139	-98	-1,6 %
Annet avfall fra næring (Støleheia)	3 588	1 984	-1 604	-44,7 %
Sum til materialgjenvinning	21 496	20 497	-999	-4,6 %
TIL ENERGIUTNYTTELSE				
Restavfall grå dunk og hytterenovasjon	15 146	16 208	1 062	7,0 %
Restavfall gjenvinningsstasjonene	9 696	9 061	-635	-6,6 %
Treavfall, inkludert trykkimpregnert	9 953	11 868	1 914	19,2 %
Sum til energiutnyttelse	34 796	37 137	2 341	6,7 %
TIL DEPONI				
Restavfall (avgiftspliktig)	917	1 405	488 5	53,2 %
Redeponert avfall/masser	2 417	36 613	34 196	1.415,0 %
Celledeponert avfall	14 463	13 489	-974	-6,7 %
Sum avfall til deponi	17 797	51 507	33 710	189,4 %
TOTALT*	100 895	136 291	35 396	35,1 %
SLAGG TIL METALLSORTERING	27 590	27 953	363	1,3 %

*Mengdene omfatter alt husholdnings- og næringsavfall behandlet av Avfall Sør Husholdning.

Tømminger

Antall tømminger en husstand hadde i 2013.

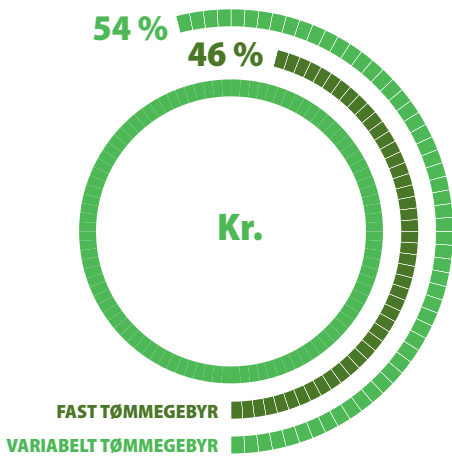

Avfallsgebyr

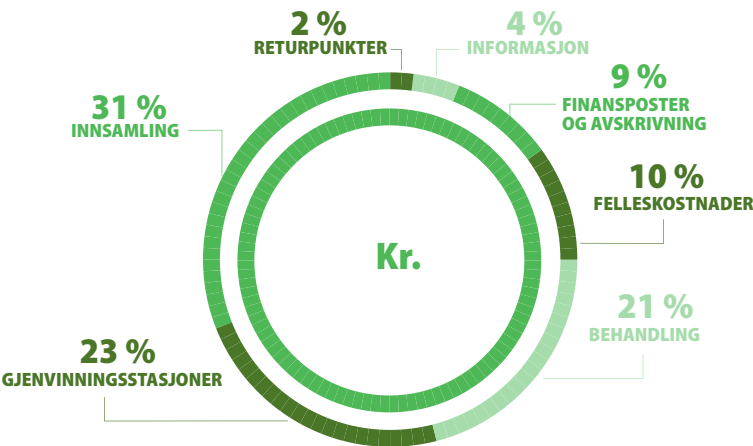
Fra 2013 ble renovasjonsgebyrene i Kristiansand, Songdalen, Søgne og Vennesla harmonisert, slik at innbyggerne i alle fire eierkommuner får like gebyrer.

Renovasjonsgebyret for husholdninger 2013 var kr. 3.734,- inklusive moms. Denne summen er basert på en enebolig med 3 x 120 liters dunker.

Hvordan kommer pengene inn?

Hva går pengene til?

Ytre Miljø - Støleheia Avfallsanlegg

Prøvetaking miljøkontroll utføres av Labnett.

Utslipp til vann Alt vann fra asfalterte arealer på Støleheia Avfallsanlegg samles opp (spillvann) og føres til et internt renseanlegg sammen med sigevann fra deponi. Renseanlegget ble tilført 175.462 m³ sigevann og 75.693 m³ spillvann. Renseanlegget består av en to trinn, først en luftet lagune, deretter et sedimenteringsbasseng. Etter opphold i sedimenteringsbassenget slippes vannet i lukket rør til Otraledningen, som slipper ut rensset avløpsvann på 50 m dyp i Kristiansandsfjorden. Det ble i 2013 sluppet på 270.761 m³ avløpsvann til Otraledningen.

Renset avløpsvann viser stort sett en stabil kvalitet. Analyser fra 2013 sammenlignet med 2012 viser lavere utslipp for de fleste forbindelser. Renseeffekten i rensean-

legget ligger på nivå med tidligere år. Som tidligere er det bidrag fra spillvann som betyr mest for tilførslene av de ulike forbindelsene til renseanlegget.

I forbindelse med den årlige miljøkontrollrapporteringen for 2012, ble det besluttet å fjerne bunnslammet i den luftede lagunen (første trinn i renseanlegget) i 2013. Slammet er kun fjernet en gang tidligere (høsten 2005) siden anlegget ble etablert i 1996. Ved fjerning av slammet ble vannet først tappet ned, deretter ble slammet sugd opp og deponert. Dette var en stor jobb, totalt 1.946 tonn våtslam ble fjernet og deponert. Det ble videre gjennomført service og vedlikehold av lufterne i lagunen, før vannet ble sluppet på igjen.

Før tapping av vann fra lagunen.

Bunnslammet er klart til å fjernes fra lagunen.

Bedriftsbesøk hos Returkraft – utsorterte metaller fra energigjenvinningsanlegget.

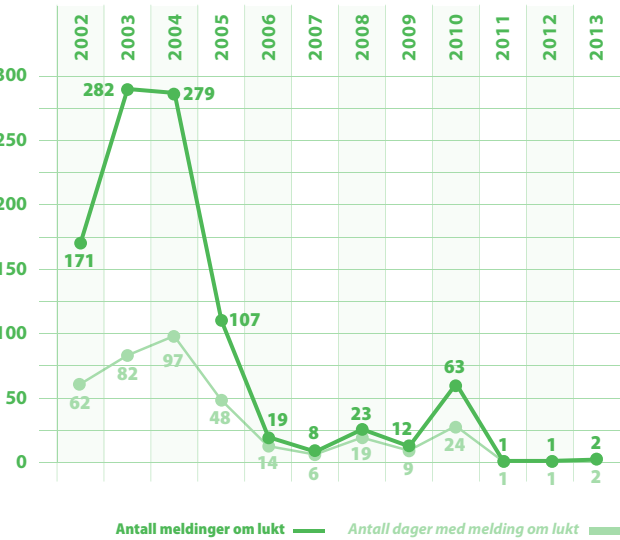
Utslipp til luft fra komposteringsanlegget Luft fra komposteringsanlegget på Støleheia renses i et lukket luftrenseanlegg (biofilter) med varmegjenvinning. Den årlige luktmålingen viste en luktværdi bedre enn tillatelsen fra Fylkesmannen.

Utslipp til luft fra deponi Deponigass samles opp i deponiet og brukes som "brensel" i en gassmotor. I 2013 ble det samlet opp 994.467 m³ deponigass, som i snitt inneholdt 43,7 % metan. Både gassmengden og metaninnholdet er betraktelig redusert fra 2012 til 2013. Hovedårsaken til dette er stopp i deponering av biologisk nedbrytbart avfall fra 2010.

86 % av gassen ble benyttet til energiproduksjon, den resterende gassmengden ble brent i fakkell. Deponigass brennes kun i fakkell ved driftsproblemer eller service av gassmotor.

Gassgeneratoren produsert 1.364.488 kWh. I tillegg ble det gjenvunnet varmeenergi på 388.569 kWh fra gassmotoren.

Meldinger om lukt Det er mottatt to meldinger om lukt fra Støleheia Avfallsanlegg, begge i februar 2013. Det er gledelig å se at den gode trenden med få luktklager fra 2011 fortsetter. Dette stadfester det som tidligere er antatt, at lukturempene skyldes deponering av biologisk nedbrytbart avfall (restavfall som nå leveres til forbrenning).

Avfallsplan 2013 – 2016 Høsten 2011 startet arbeidet for å få på plass ny avfallsplan for Avfall Sør Husholdning. Arbeidet ble utført i hovedsak i egenregion, og det ble jobbet godt med planen gjennom hele 2012. For å gi nye impulser i arbeidet ble styret og berørte i administrasjonen tatt med på to studieturer til regioner som har hatt og har mange av de samme utfordringene som i Kristiansandsregionen. Våren 2013 kunne hovedtrekkene i planen presenteres for politiske utvalg i alle eierkommunene, og høringsutkast ble sendt ut i april. Avfallsplanen ble endelig behandlet i eierkommunene i august/september 2013. Parallelt med vedtak av planen satte administrasjonen i Avfall Sør Husholdning i gang arbeidet med flere av prosjektene i planen.

Kunnskapsnotat om avfall og klima Avfall Sør er en av rundt 40 næringslivsaktører på Agder som er klimapart-

ner. Som et ledd i å stimulere til miljøsatsing utgir Klimapartner kunnskapsnotater om ulike emner. Tidligere er det utgitt notater om blant annet transport, IT, energi og arealplanlegging. Sammen med Agder renovasjon har Avfall Sør jobbet frem et kunnskapsnotat om forbruk, avfall og klima. Notatet ble lansert juni 2013 på et arrangement holdt hos Returkraft, samtidig med Klimapartners lansering av klimaregnskap for 2012. Hftet skal deles ut til ungdom og voksne som ønsker informasjon om hvordan avfall og forbruk påvirker klimautslippene.

Notatet fastslår blant annet at avfallssorteringen nå bidrar med netto reduksjon av klimagassutslipp. Hovedutfordringen er derfor forbruket – ikke avfallshåndteringen.

Undervisningsopplegg for barn og unge Avfall Sør Husholdning tilbyr et undervisningsopplegg for barn i eierkommunene på Støleheia avfallsanlegg. Opplegget

Prøvetaking på Støleheia Avfallsanlegg – grunnvannsbrønn nedenfor deponiet: Martin Due Hauge fra Labnett.

Visste du at det er abonnentens ansvar å sette frem dunkene slik at renovatøren ikke hindres fra å tømme dem?

tar 1,5 time og består av 30 minutter innendørs undervisning om forbruk, holdninger, kildesortering og avfallsminimering – og deretter 60 minutters omvisning på gjenvinningsstasjonen og komposteringsanlegget. Både hele klasser og mindre grupper fra ulike skoler og barnehager tas i mot. Interessen fra skolene har variert, og antall besøk var i 2013 litt lavere enn foregående år: 101 elever. Påmeldingen for 2014 ser imidlertid lovende ut. Avfall Sør Husholdning samarbeider med Returkraft om undervisningsopplegg og om fordeling av barn og unge som ønsker undervisning om avfall og forbruk.

Miljøkontroll på nedlagte deponier Som et resultat av gjennomført anbudskonkurranse sammen med de andre avfallsselskapene på Agder høsten 2012, fikk Avfall Sør Husholdning ny leverandør av miljøkontroll fra 2013. Oppdraget ble gitt til Multiconsult, med LabNett som underleverandør av prøvetaking og analyser. Overgangen skjedde samtidig med at ansvaret for de nedlagte

husholdningsdeponiene i eierkommunene ble overtatt. Dette gjelder Repstad og Monan i Søgne, Stokkeland i Songdalen, Breimyr i Vennesla og Holskogen kvern i Kristiansand.

Samarbeidet med ny konsulent fungerer bra, og ulike utfordringer rundt nedlagte deponier løses sammen med konsulenten. Høsten 2013 ble det laget forslag til revurderte miljøkontrollprogram for alle deponier, og disse følges nå.

I tillegg til de allerede nevnte deponiene, utføres det miljøkontroll for Kongsgårdbukta avfallsdeponi, Randesund industrifylling og Holskogen industrifylling. Dette gjøres på oppdrag fra Ingeniørvesenet i Kristiansand kommune. I 2013 har det også vært arbeidet med tiltaksplan for forurenset grunn i Kongsgårdbukta, og dette arbeidet slutføres våren 2014.

Hendelser i 2013

JANUAR

- Det store snøværet i julen medførte at enkelte beboere ikke fikk tømt dunkene sine til rett tid. Dette ble omtalt på lederplass i Kristiansand Avis. Avfall Sør kjørte ekstratømming av grønn dunk på de mest berørte steder.
- Produksjonen av 9 opplæringsfilmer med fokus på arbeidsrutiner, helse- og miljø er ferdig.
- Gjenvinningsstasjonen på Støleheia ble bygd om.
- Avfall Sør Husholdning overtar ansvar for deponier for husholdningsavfall fra eierkommunene.
- Avfall Sør gjennomfører en sorteringsundersøkelse av papir/papp fra 9 utvalgte områder i Kristiansandsregionen. Utføres på oppdrag for Grønt Punkt Norge.
- Avfall Sør Husholdning inngår avtale med Kristiansand

kommune om overdragelse og etterdriftsansvar av Holskogen Avfallsanlegg (Kverna).

- Grønt Punkt Norge gjennomfører revisjon av mottak av plastemballasje fra returpunkter og gjenvinningsstasjoner hos Avfall Sør. Kvalitetsproblemer medfører endringer av innsamlingsrutiner.

MARS

- Interne kurs i førstehjelp og hjertestarter gjennomføres.
- Tirsdag 26. mars var «all time high» med 593 unike brukere på www.avfallsor.no. Dette var påskeuken med åpent fram til kl. 12.00 onsdag før Skjærtorsdag på gjenvinningsstasjonene.

APRIL

- Scenekompaniet gjennomfører besøk til barneskoler i Avfall Sørs eierkommuner. Musikkteater-produksjon mot ressursløsning og for gjenvinning.
- Benchmarking 2011 – kortversjon av sluttrapport foreligger.

MAI

- 4. mai avholdes det en holdningskampanje på gjenvinningsstasjonene på Mjåvann og Sørlandsparken. Privat/næring – infoskriv.
- Avfall Sør inngår som partner i skisseprosjektet Eco Science Centre som planlegges lokalisert øst for Dyreparken i Kristiansand.
- En ansatt ved Peter Løvaas fikk håndtaket på en lem på lastebil i hodet og slått bevisstløs da han skulle tømme søppel. Ulykken skjedde på Avfall Sørs avfallsanlegg på Støleheia rett før klokka 10 mandag. – Medarbeideren ble funnet bevisstløs, men han var bevisst da han ble kjørt til sykehus. Det står etter forholdene bra til, etter det vi har fått melding om, men han har fått skader i ansiktet og hodet, sier Audun Eriksen, daglig leder ved Peter Løvaas, til Fædrelandsvennen. Kilde: Fædrelandsvennen 14. mai: Slått bevisstløs i arbeidsulykke.

JUNI

- 14. juni lanserte Klimapartnere i samarbeid med Agder Renovasjon og Avfall Sør et klimanotat med tema avfall og forbruk.
- Etter å ha ligget ute på høring, oversendes Avfallsplan for Avfall Sør 2013-2016 eierkommunene for endelig behandling.

Stor trafikk på gjenvinningsstasjonene i juli.

JULI

- 9. juli viser SSB at hver innbygger i Norge kastet i snitt 430 kilo husholdningsavfall i 2012. Dette er 8 kilo mindre enn i 2011 og 108 kilo mindre enn i Kristiansandsregionen (538 kilo i 2012).
- «All time high» på innsamlede mengder

AUGUST

- 13. august åpnet Avfall Sør egen Facebookside. Første dagen fikk siden ca 120 likes.

Finsland i september

SEPTEMBER

- Avfall Sør AS inngår en intensjonsavtale om salg av Avfall Sør Bedrift AS til Norsk Gjenvinning AS. Partenes felles mål er økt verdiskapning og profesjonalisering av en fremtidsrettet bransje.
- 18. september gjennomføres mobil gjenvinningsstasjon på Finsland i Songdalen. Aksjonen har blitt en tradisjon og et meget populært innslag på høsten. Det ble tatt i mot over 25 tonn avfall på fire timer. 75 % av dette ble levert til gjenvinning – det resterende til energigjenvinning.

Støleheia 18. oktober

NOVEMBER

- 11. november vant Inger Lill Log fra Kristiansand 10.000 kroner i Returkartonglotteriet.
- Fredag 22. november - åpning av nyopprustet gjenvinningsstasjon på Støleheia Avfallsanlegg. I korte trekk: nytt stålbygg for farlig avfall og elektroavfall, ny utvidet skiltportal og 11 sammenhengende og overbygde bås-er for jord, bark, grus og pukk.
- 29. november vant Avfall Sør Husholdning Returkrafts askeanbud. Behandlingen skal skje på Støleheia og vare i to år fra 1. januar 2014.

Stor aktivitet ved åpning av nyopprustet gjenvinningsstasjon på Støleheia Avfallsanlegg.

Venneslas ordfører Torhild Bransdal, Britt G. Iversen, Sigurd Tvedt og Harry Hansen – alle fra Avfall Sør Husholdnig.

DESEMBER

- Årets julegave fra Avfall Sør går til Blåkors Kristiansand - Barnas stasjon
- Fredag 13. desember – kontraktssignering mellom ledelsen i Norsk Gjenvinning AS og Avfall Sør om salg av Avfall Sør Bedrift.

GENERELT

De mest besøkte dagene på hjemmesiden er typisk dager rett etter fridager som 2. mai, tirsdag etter Pinse, mandager på våren eller tirsdag før skjærtorsdag. Dette er dager der folk enten har hatt ryddedager og skal levera avfall på gjenvinningsstasjonene eller vil gjøre dette før en periode med fri.

Erik Osmundsen – adm. direktør i Norsk Gjenvinning AS flankert av Sigurd Tvedt (t.v.) – daglig leder av Avfall Sør AS og Erik Nyhuus (t.h.) – styreleder i Avfall Sør AS.

ÅRSREGNSKAP OG NOTER

Avfall Sør AS

Resultatregnskap

Avfall Sør AS

KONSERN				MORSELSKAP	
2013	2012		Note	2013	2012
224 362 649	198 752 919	Salgsinntekt	3	7 866 368	8 672 639
20 227 964	17 350 855	Annen driftsinntekt		0	0
244 590 613	216 103 774	Sum driftsinntekt		7 866 368	8 672 639
-91 639 164	-67 604 753	Varekostnad	16	0	0
-67 549 035	-64 432 325	Lønnskostnad	5	-6 333 983	-4 357 491
-16 789 655	-15 132 148	Ordinære avskrivninger	7	-237 408	-232 752
-61 356 834	-57 438 033	Andre driftskostnader	5	-2 911 929	-1 622 281
7 255 925	11 496 515	Driftsresultat		-1 616 953	2 460 115
Finansinntekter og- kostnader					
0	0	Inntekt på investering i datterselskap		1 000 000	500 000
218 731	5 756 856	Inntekt på investering i tilknyttet selskap		250 000	400 000
0	0	Renteinntekt fra foretak i samme konsern		1 514 462	1 385 190
2 592 649	2 392 564	Renteinntekter og andre finansinntekter		715 862	796 069
0	0	Nedskrivning finansielle anleggsmidler	8	0	4 990 000
0	0	Kostnader på investering i datterselskap		0	0
-4 634 991	-5 263 143	Rentekostnader og andre finanskostnader		-950 949	-1 243 780
5 432 314	14 382 792	Ordinært resultat før skattekostnad		912 422	9 287 594
-1 808 501	-1 434 507	Skattekostnad på ordinært resultat	13	-169 019	-893 748
3 623 812	12 948 285	Ordinært resultat		743 403	8 393 846
0	0	Ekstraordinær inntekt		0	0
3 623 812	12 948 285	Årsresultat		743 403	8 393 846
3 623 812	12 948 285	Konsernets årsresultat			
0	0	Minoritetens årsresultat			
Overføringer					
4 967 531	4 051 311	Overført til annen egenkapital		743 403	2 393 847
0	6 000 000	Avsatt utbytte		0	6 000 000
0	0	Avsatt tilleggsutbytte		0	0
0	0	Avsatt konsernbidrag		0	0
0	0	Overført fra annen egenkapital		0	0
-1 343 719	2 896 976	Årets selvkostresultat overført til selvkostfond	15	0	0
3 623 812	12 948 287	Sum overføringer	14	743 403	8 393 847

Balanse Eiendeler

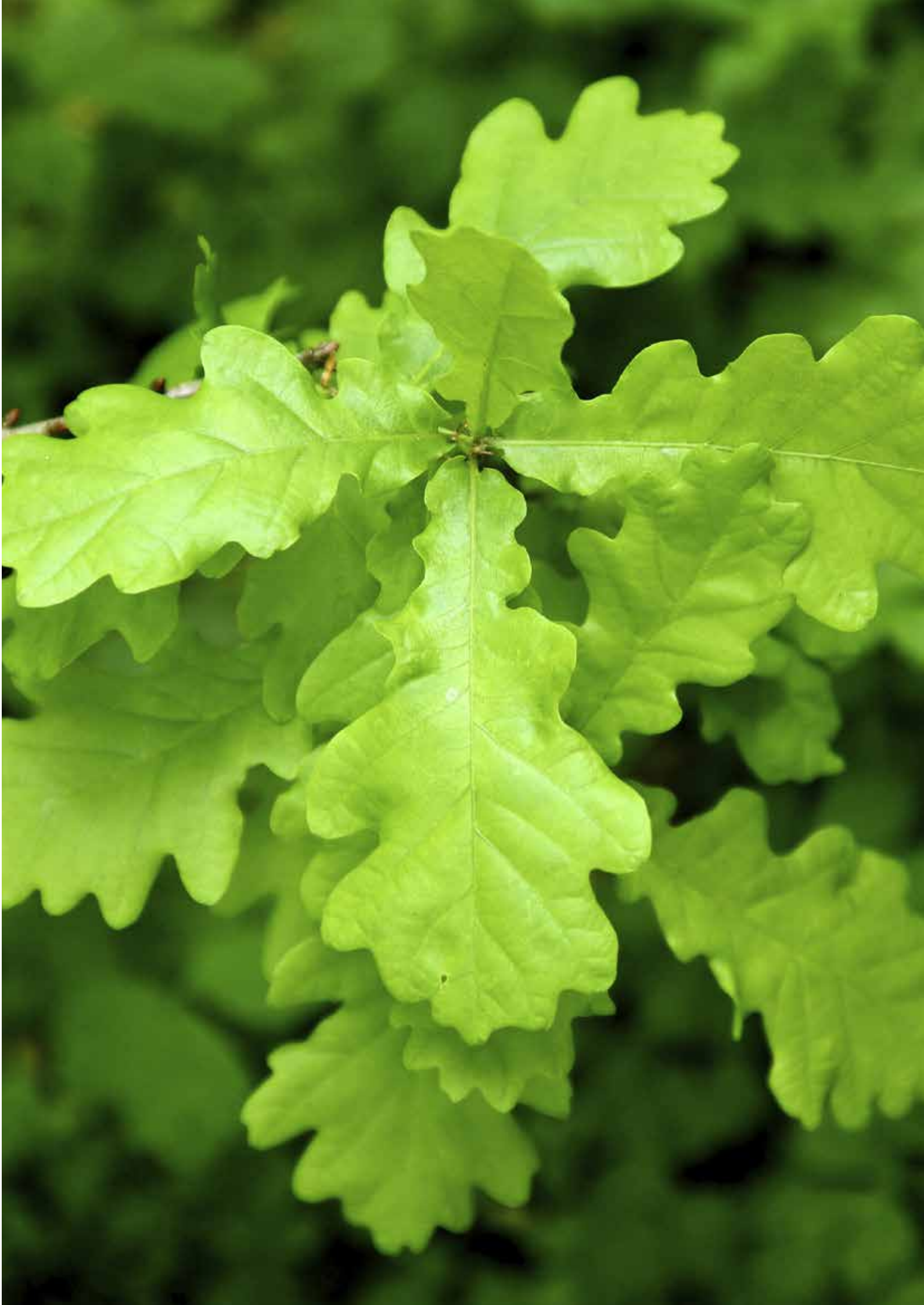
Avfall Sør AS

KONSERN				MORSELSKAP	
2013	2012		Note	2013	2012
ANLEGGSMIDLER					
Immatrielle eiendeler					
0	0	Utsatt skattefordel	13	487 353	534 602
0	0	Prosjektutviklingskostnader og rettigheter	7	0	0
0	0	Sum immaterielle eiendeler		487 353	534 602
Varige driftsmidler					
152 615 036	154 143 735	Bygninger	7	0	0
15 690 881	10 244 435	Maskiner og anlegg	7	0	0
20 136 023	26 596 774	Driftsløsøre,inventar og kontormaskiner	7	610 544	847 952
188 441 940	190 984 944	Sum varige driftsmidler		610 544	847 952
Finansielle anleggsmidler					
0	0	Investering i datterselskap	8	8 027 000	8 027 000
0	0	Lån til foretak i samme konsern		57 054 696	60 054 696
7 241 734	7 273 004	Investering i tilknyttet selskap	8	5 605 500	5 605 500
20 110 000	20 110 000	Lån til tilknyttet selskap		19 960 000	19 960 000
2 075 498	1 861 306	Investeringer i aksjer og andeler	9	1 986 288	1 848 306
408 296	135 000	Obligasjoner og andre fordringer		135 000	135 000
29 835 528	29 379 310	Sum finansielle anleggsmidler		92 768 484	95 630 502
218 277 468	220 364 254	Sum anleggsmidler		93 866 381	97 013 056
OMLØPSMIDLER					
471 014	415 199	Varer		0	0
Fordringer					
29 722 844	27 260 193	Kundefordringer	12	902 373	1 805 463
17 117 658	18 321 928	Andre fordringer	12	2 894 470	1 986 707
46 840 502	45 582 121	Sum fordringer		3 796 843	3 792 170
Investeringer					
0	0	Markedsbaserte aksjer og obligasjoner		0	0
0	0	Sum investeringer		0	0
72 252 953	82 733 983	Bankinnskudd , kontanter og lignende	4	1 897 654	2 891 963
119 564 469	128 731 303	Sum omløpsmidler		5 694 496	6 684 132
337 841 937	349 095 556	SUM EIENDELER		99 560 879	103 697 189

Balanse Egenkapital og gjeld

Avfall Sør AS

KONSERN			MORSELSKAP		
2013	2012	Note	2013	2012	
EGENKAPITAL					
Innskutt egenkapital					
30 000 000	30 000 000	Aksjekapital (300000 aksjer à 100)	17	30 000 000	30 000 000
0	0	Overkursfond		0	0
30 000 000	30 000 000	Sum innskutt egenkapital		30 000 000	30 000 000
Opptjent egenkapital					
0	0	Fond for vurderingsforskjeller		0	0
59 214 631	54 247 100	Annen egenkapital		33 091 867	32 348 463
59 214 631	54 247 100	Sum opptjent egenkapital		33 091 867	32 348 463
0	0	Minoritetsinteresser		0	0
89 214 631	84 247 100	Sum egenkapital	14	63 091 867	62 348 463
GJELD					
Avsetning for forpliktelser					
195 000	521 742	Utsatt skatt	13	0	0
8 638 780	5 242 480	Pensjonsforpliktelser	6	1 798 264	1 963 767
26 966 295	26 308 580	Avsetning- og etterdrift deponi	16	0	0
11 145 411	13 779 587	Selvkostfond	15	0	0
46 945 486	45 852 389	Sum avsetninger for forpliktelser		1 798 264	1 963 767
Annen langsiktig gjeld					
155 781 250	169 406 250	Gjeld til kredittinstitusjoner	10,11	26 500 000	26 500 000
0	0	Ansvarlig lånekapital		0	0
0	0	Øvrig langsiktig gjeld		0	0
155 781 250	169 406 250	Sum annen langsiktig gjeld		26 500 000	26 500 000
Kortsiktig gjeld					
0	0	Gjeld til kredittinstitusjoner		0	0
23 323 447	18 447 240	Leverandørgjeld	12	360 961	773 803
2 135 243	1 169 139	Betalbar skatt	13	121 770	429 259
10 512 948	9 751 842	Skyldig offentlige avgifter		651 426	500 477
0	6 000 000	Utbytte		0	6 000 000
0	0	Forpliktelse varelager		0	0
9 928 933	14 221 596	Annen kortsiktig gjeld	12	7 036 591	5 181 420
45 900 571	49 589 817	Sum kortsiktig gjeld		8 170 748	12 884 959
248 627 307	264 848 456	Sum gjeld		36 469 012	41 348 726
337 841 937	349 095 556	SUM GJELD OG EGENKAPITAL		99 560 879	103 697 189

Noter

Avfall Sør AS

NOTE 1 REGNSKAPSPRINSIPPER

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven av 1998 og God Regnskapsskikk.

Inntektsføring av varer og tjenester skjer ved levering/utførelsen.

Konsolideringsprinsipper Konsernregnskapet omfatter morselskapet Avfall Sør AS og datterselskapene som er listet opp i note 8. Konsernregnskapet er utarbeidet som om konsernet var én økonomisk enhet. Transaksjoner og mellomværende mellom selskapene er eliminert. Konsernregnskapet er utarbeidet etter ensartede prinsipper, ved at datterselskapene følger de samme regnskapsprinsipper som morselskapet.

Kjøpte datterselskaper regnskapsføres i konsernregnskapet basert på morselskapets anskaffelseskost. Anskaffelseskost tilordnes identifiserbare eiendeler og gjeld i datterselskapet, som oppføres i konsernregnskapet til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet. Med identifiserbare eiendeler menes både materielle og immaterielle eiendeler som ikke er goodwill.

Eventuell merverdi eller mindreverdi ut over hva som kan henføres til identifiserbare eiendeler og gjeld, balanseføres som goodwill eller negativ goodwill. Goodwill behandles som en residual og balanseføres med den andelen som er observert i oppkjøpstransaksjonen. Goodwill avskrives lineært over antatt økonomisk levetid.

Datterselskap/tilknyttet selskap Investeringer i datterselskap og tilknyttede selskap er vurdert etter kostmetoden.

Klassifisering og vurdering av balanseposter Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet, samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmiddel/langsiktig gjeld.

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på opptakstidspunktet.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi dersom verdifallet ikke forventes å være forbigående. Langsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Fordringer Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene. I tillegg gjøres det for øvrige kundefordringer en uspesifisert avsetning for å dekke mulige tap.

Varebeholdninger Lager av innkjøpte varer er verdsatt til laveste av anskaffelseskost etter FIFO-prinsippet og virkelig verdi. Egentilvirkede ferdigvarer og varer under tilvirkning er vurdert til full tilvirkningskost. Det foretas nedskrivning for påregnelig ukurans.

Kortsiktige plasseringer Kortsiktige plasseringer (aksjer og andeler vurdert som omløpsmidler) vurderes til anskaffelseskost og virkelig verdi på balansedagen. Mottatt utbytte og andre utdelinger fra selskapene inntektsføres som annen finansinntekt.

Varige driftsmidler Varige driftsmidler balanseføres og avskrives over driftsmidlets levetid dersom de har levetid over 3 år og har en kostpris som overstiger kr 15 000. Direkte vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende under driftskostnader, mens påkostninger eller forbedringer tillegges driftsmiddelets kostpris og avskrives i takt med driftsmiddelet.

Pensjoner Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser regnes etter lineær opptjening basert på forutsetninger

om diskonteringsrente, fremtidig regulering av lønn, pensjoner og ytelser fra folketrygden, fremtidig avkastning på pensjonsmidler samt aktuarmessige forutsetninger om dødelighet og frivillig avgang. Pensjonsmidler er vurdert til virkelig verdi og fratrukket i netto pensjonsforpliktelser i balansen. Ved regnskapsføring av pensjon er lineær opptjeningsprofil og forventet sluttlønn som opptjeningsgrunnlag lagt til grunn.

Skatt Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt er beregnet med 27% på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier, samt ligningsmessig underskudd til fremføring ved utgangen av regnskapsåret. Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller som reverserer eller kan reversere i samme periode, er utlignet.

Transaksjoner med nærstående parter Transaksjoner med nærstående parter i Norge er, i tråd med aksjeloven §3-8, jfr §3-9, gjennomført til vanlige forretningsmessige vilkår og prinsipper.

Regnskapsføring, klassifisering med mer følger regnskapslovens generelle prinsipper. Vesentlige avtaler med nærstående foreligger skriftlig.

Kontantstrømoppstilling Ved utarbeidelse av kontantstrømoppstilling er den indirekte modellen benyttet. I kontanter og lignende inngår kun kasse- og bankbeholdninger.

Sammenligningstall Sammenligningstall er satt opp for for både selskapet og konsernet.

NOTE 2 ENDRING AV REGNSKAPSPRINSIPP

Selskapet har ikke endret noen av sine regnskapsprinsipper.

NOTE 3 SALGSINNTEKTER

Selskapet har kun salgsinntekter fra et virksomhetsområde og innenfor et begrenset geografisk område.

NOTE 4 BUNDNE MIDLER

I posten bankinnskudd inngår bundne bankinnskudd med kr 450 000 i morselskapet, og med kr 2 452 802 på konsernnivå.

På konsernnivå inngår kr 4.785.832 i bundne midler knyttet til etterdrift av avfallsdeponiet på Støleheia, jfr note 16. Disse midlene er innbetalt til en konto som er sperret i favør av fylkesmannen.

NOTE 5 LØNNSKOSTNADER, GODTGJØRELSE OG LÅN TIL ANSATTE

(Tall i hele tusen)	Morselskap		Konsern	
	2013	2012	2013	2012
Lønn	3 885	4 371	38 544	35 831
Avsatt bonus	0	0	587	0
Innleid bemanning	334	305	11 548	15 771
Godtgjørelse til styret	228	6	439	469
Pensjonskostnader, inkl AFP	865	-958	8 119	5 028
Arbeidsgiveravgift	794	516	6 606	5 982
Andre personalkostnader	229	118	1 708	1 351
Utleie bemanning mv	0	0	0	0
Sum	6 334	4 358	67 549	64 432

Antall årsverk er 7,1 i morselskapet og 75 i konsernet totalt.

Daglig leder Daglig leder har totalt mottatt lønn med kr 978.019 og andre ytelser med kr 16.331. Denne lønnen gjelder både arbeid utført for Avfall Sør AS og Avfall Sør Husholdning AS. 90% av daglig leders lønn er belastet i Avfall Sør Husholdning AS.

Styret Det er kostnadsført kr 228.000 i møtegodtgjørelse til styret i 2013. Kr 103.000 av disse vedrører etterbe-

talt styrehonorar fra 2012 etter nye satser vedtatt i GF 17.06.13. Det var styret før nyvalg i desember 2012 som har fått utbetalt denne godtgjørelsen.

Det er ingen enkelt lån/sikkerhetsstillelser som utgjør mer en 5% av egenkapitalen. Det er ikke gitt lån eller sikkerhetsstillelser for daglig leder, andre ansatte, styreformann eller andre nærstående parter.

Honorar til revisor:

(Alle tall uten mva)	Mor	Konsern
Lovpålagt revisjon, inkl teknisk bistand	kr 36 750	kr 175 750
Teknisk bistand årsoppgjør	kr 27 300	kr 114 325
Skatterådgivning	kr 3 200	kr 3 200
Andre tjenester utenfor revisjon	kr 51 300	kr 125 975
Sum	kr118 550	kr419 250

Det er i morselskapet kostnadsført kr 77 860 for regnskapsførsel fra regnskapstjenesten i Kristiansand kommune.

NOTE 6 PENSJONSFORPLIKTELSE OG PENSJONSKOSTNAD

Selskapet er pliktig til å ha tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon. Selskapets pensjonsordning tilfredsstiller kravene i denne lov.

Selskapet har pensjonsordning for sine ansatte i Kristiansand kommunale pensjonskasse (KKP).

Pensjonskostnadene i regnskapet skal beregnes slik: De løpende pensjonskostnadene i driftsregnskapet tilpasses et gjennomsnittsnivå basert på beregninger av netto pensjonskostnad. Forskjellen mellom betalt premie og netto pensjonskostnad utgjør premieavviket, som igjen gir resultateffekt.

Det er foretatt en aktuarberegning av premieavviket, pensjonsforpliktelsen og pensjonsmidlene. Driftsresultatet er pga dette forbedret med kr. 165.505 (inkl. arbeidsgiveravgift).

Pensjonsmidlene dekker foreløpig ikke de fremtidige pensjonsforpliktelser, da det er en underdekning på kr 1 798 264 (inkl. arbeidsgiveravgift). Underdekningen medfører en latent, fremtidig forpliktelse.

Note 6 Pensjonsforpliktelser og pensjonskostnad - Fortsettelse	Selskapet	
	2013	2012
Nåverdi av pensjoner opptjent i perioden	596 920	699 360
Kapitalkostnad av pensjonskostnaden	535 184	1 091 031
Aktualisert tap	0	0
Årets brutto pensjonskostnad	1 132 104	1 790 391
Resultatført netto forpliktelse v/avkortning/oppgjør	0	0
Resultatført andel actuarielt tap(gevinst) v/avkortning/oppgjør	-554 802	-1 186 871
Resultatførte estimatendringer og avvik	1 093 940	630 448
Administrasjonskostnad	36 730	43 016
Netto pensjonskostnad (inklusive administrasjon)	1 707 972	1 276 984
Periodisert arbeidsgiveravgift	240 824	180 055
Netto pensjonskostnad (inklusive arbeidsgiveravgift)	1 948 796	1 457 039
Opptjente pensjonsforpliktelser	13 381 122	24 814 668
Beregnet effekt av fremtidig lønnsregulering	0	0
Beregnet pensjonsforpliktelser	13 381 122	24 814 668
Pensjonsmidler (til markedsverdi)	11 805 080	23 093 576
Ikke resultatførte estimatendringer og avvik		0
Estimert over/underdekning pr 31.12	1 576 042	1 721 092
Arbeidsgiveravgift	222 222	242 674
Tilleggsavsetning	0	0
Estimerte netto pensjonsforpl (inklusive arbeidsgiveravgift)	1 798 264	1 963 766
Forutsetninger ved beregning av pensjonsforpliktelser:		
Diskonteringsrente	4,00 %	4,50 %
Lønnsregulering	2,87 %	3,16 %
Pensjonsregulering	2,87 %	3,16 %
G-regulering	2,87 %	3,16 %
Forventet avkastning	5,00 %	5,50 %
Arbeidsgiveravgift	14,10 %	14,10 %
Antall aktive/rettighetshavere i AFP-ordning	9	13
Gjennomsnittlig alder	53,52	54,42
Antall pensjonister	11	15

Note 6 Pensjonsforpliktelser og pensjonskostnad - Fortsettelse	Konsernet	
	2013	2012
Nåverdi av pensjoner opptjent i perioden	4 765 411	4 486 699
Kapitalkostnad av pensjonskostnaden	1 808 502	1 545 614
Aktualisert tap	0	0
Årets brutto pensjonskostnad	6 573 913	6 032 313
Resultatført netto forpliktelse v/avkortning/oppgjør	0	0
Resultatført andel actuarielt tap(gevinst) v/avkortning/oppgjør	-1 760 168	-1 501 143
Resultatførte estimatendringer og avvik	477 402	-266 830
Administrasjonskostnad	200 857	250 883
Netto pensjonskostnad (inklusive administrasjon)	5 492 000	4 515 223
Periodisert arbeidsgiveravgift	774 372	636 646
Netto pensjonskostnad (inklusive arbeidsgiveravgift)	6 266 372	5 151 869
Opptjente pensjonsforpliktelser	46 397 803	35 285 603
Beregnet effekt av fremtidig lønnsregulering		0
Beregnet pensjonsforpliktelser	46 397 803	35 285 603
Pensjonsmidler (til markedsverdi)	38 826 567	30 690 967
Ikke resultatførte estimatendringer og avvik		0
Estimert over/underdekning pr 31.12	7 571 236	4 594 636
Arbeidsgiveravgift	1 067 544	647 844
Tilleggsavsetning	0	0
Estimerte netto pensjonsforpl (inklusive arbeidsgiveravgift)	8 638 780	5 242 480
Forutsetninger ved beregning av pensjonsforpliktelser:		
Diskonteringsrente	4,00 %	4,50 %
Lønnsregulering	2,87 %	3,16 %
Pensjonsregulering	2,87 %	3,16 %
G-regulering	2,87 %	3,16 %
Forventet avkastning	5,00 %	5,50 %
Arbeidsgiveravgift	14,10 %	14,10 %
Antall aktive/rettighetshavere i AFP-ordning	89	91
Gjennomsnittlig alder	46,03	45,12
Antall pensjonister	20	16

De aktuarmessige forutsetningene er basert på vanlige benyttede forutsetninger innen forsikring når det gjelder demografiske faktorer og avgang.

NOTE 7 VARIGE DRIFTSMIDLER

Morselskapet	Biler, inventar osv.	Sum
Anskaffelseskost pr. 01.01	1 311 826	1 311 826
Tilgang driftsmidler	0	0
Avgang driftsmidler	0	0
Anskaffelseskost pr. 31.12	1 311 826	1 311 826
Akkumulerte avskrivninger pr. 31.12	701 282	701 282
Akkumulerte nedskrivninger pr. 31.12	0	0
Reverserte nedskrivninger pr. 31.12	0	0
Balanseført verdi pr. 31.12	610 544	610 544
Årets avskrivning	237 408	237 408
Forventet økonomisk levetid	3-10 år	

Operasjonell leasing/leieavtaler: Selskapet har kostnadsført leie av bygg med kr 587.188.

	Tomt	Bygg og anlegg	Maskiner, anlegg og utstyr	Biler, inventar osv.	Sum
Anskaffelseskost pr. 01.01*	7 148 517	165 918 818	22 771 868	30 873 813	226 713 016
Tilgang driftsmidler	0	5 610 836	5 592 241	3 043 573	14 246 650
Avgang driftsmidler	0	0	0	0	0
Anskaffelseskost pr. 31.12	7 148 517	171 529 654	28 364 109	33 917 386	240 959 666
Akk. avskrivninger pr. 31.12	0	24 780 981	13 955 381	13 781 909	52 518 271
Akk. nedskrivninger pr. 31.12	0	0	0	0	0
Rev. nedskrivninger pr. 31.12	0	0	0	0	0
Balanseført verdi pr. 31.12	7 148 517	146 748 672	14 408 728	20 135 477	188 441 940
Årets avskrivning	0	5 857 382	5 992 215	4 940 058	16 789 655
Forventet økonomisk levetid		25-33 år	5-10 år	3-10 år	

* Det er avvik mellom anleggsnote i fjor og i år, dette skyldes en opprydning som er gjort i anleggsregisteret til Avfall Sør Bedrift AS.

NOTE 8 DATTERSELSKAP, TILKNYTTETE SELSKAP

Investeringer i datterselskaper er vurdert etter kostmetoden i selskapsregnskapet.

Firma	Forretn. adresse	Anskaff-elseskost	Bokført verdi	Resultat e. skatt	Egenkap. 31.12	Eierandel
Avfall Sør Bedrift AS	Kr.sand	5 000 000	5 000 000	2 928 144	24 105 940	100 %
Mjøvannsveien 23 AS	Songdalen	2 015 000	2 015 000	1 342 562	5 966 956	100 %
Avfall Sør Hush. AS	Kr.sand	1 012 000	1 012 000	-359 028	2 545 634	100 %
Støleheia Pukkverk AS	Vennesla	505 500	505 500	765 939	3 090 249	50 %
Grønn Vekst Sør AS	Kr.sand	110 000	110 000	-328 481	1 203 217	50 %
Returkraft AS*	Kr.sand	4 990 000	4 990 000	-7 887 489	10 000 000	49,9 %
Sum			13 632 500	-3 538 353	46 911 996	

* Regnskapet til Returkraft AS er ikke avlagt, og tall er hentet fra årsregnskapet 2012.

NOTE 9 AKSJER OG ANDELER I ANDRE FORETAK M V

Firma	Antall aksjer	Pålydende	Totalt	Anskaff-elseskost	Eierandel
Rekom AS	183	500	91 500	291 717	3,89 %
Retura Sør AS	25	10 000	250 000	253 750	14,28 %
Kristiansand kommunale pensjonskasse		1 440 821	1 440 821	1 440 821	

NOTE 10 FORDRINGER OG GJELD

(Tall i hele tusen)	Morselskap		Konsern	
	2013	2012	2013	2012
Fordringer med forfall senere en ett år				
Lån til foretak i samme konsern	0	0	0	0
Lån til tilknyttet selskap	19 960	19 960	20 110	20 110
Sum	19 960	19 960	20 110	20 110
Gjeld med forfall senere enn 5 år				
Gjeld til kredittinstitusjoner	26 500	26 500	103 156	83 000
Annen langsiktig gjeld	0	0	42 055	45 055
Sum	26 500	26 500	145 211	128 055

NOTE 11 GJELD OG ANDRE FORPLIKTELSE

Langsiktig gjeld er kr. 26,5 mill kr pr. 31.12. Lånet er tatt opp i Sparebanken Pluss og er avdragsfritt i 20 år. Lånet ble tatt opp i 2009. Det er inngått avtale om NIBOR 3 mnd rente + margin på 1,55%. Pr 31.12.2013 var renten på 3,24 %.

Lånet er sikret med pant i driftstilbehør begrenset oppad til kr 10 000 000, kundefordringer begrenset oppad til kr 30 000 000, kjøretøy begrenset oppad til 10 000 000, samt pant i eiendommer på Støleheia.

NOTE 12 MELLOMVÆRENDE MED SELSKAP I SAMME KONSERN

(Tall i hele tusen)	Kundefordringer		Andre fordringer	
	2013	2012	2013	2012
Foretak i samme konsern	902	1 793	643	900
Tilknyttet selskap	0	0	0	0
Sum	902	1 793	643	900
(Tall i hele tusen)	Leverandørgjeld		Annen kortsiktig gjeld	
	2013	2012	2013	2012
Foretak i samme konsern	116	212	6 109	4 500
Tilknyttet selskap	0	0	0	0
Sum	116	212	6 109	4 500

NOTE 13 SKATT

	Selskapet		Konsernet	
	2013	2012	2013	2012
Årets skattekostnad fremkommer slik:				
Betalbar skatt	121 770	429 259	2 135 243	1 169 139
For mye/lite avsatt skatt forrige år	0	0	0	0
Endring i utsatt skatt	47 249	464 489	-326 743	265 368
Sum skattekostnad	169 019	893 748	1 808 500	1 434 507

Avstemming av årets skattekostnad og skatt beregnet med nominell skattesats				
Årets totale skattekostnad		169 019		1 808 501
Beregnet skatt av resultat før skatt (28%)		255 478		1 521 048
Avvik		-86 459		287 453

Avviket forklares med:				
Skatt på permanente forskjeller		294 161		294 676
Utsatt skatt ikke bokført tidligere år		0		0
Utbytte/gevinster		-398 670		0
Endring i prosent utsatt skatt/ utsatt skattefordel		18 050		-7 223
Sum forklaring		-86 459		287 453

Betalbar skatt				
Ordinært resultat før skatt	912 422	9 287 595	5 432 314	14 382 793
Ikke skattepl. resultater	0	0	359 028	-3 301 470
Permanente forskjeller	1 033 360	35 096	1 068 725	-5 717 350
Inntektsført utbytte	-1 423 821	-1 151 271	-392 555	-251 271
Inntektsført utbytte 3%	17 215	10 538	17 215	10 538
Nedskrivning aksjer	0	-4 990 000	0	0
Utnyttelse av fremførbart underskudd	0	0	0	-98 798
Endring midlertidige forskjeller	-104 281	-1 658 890	1 141 143	-848 946
Grunnlag betalbar skatt	434 893	1 533 068	7 625 870	4 175 496
28% skatt	121 770	429 259	2 135 243	1 169 139

Sum betalbar skatt ihht resultatregnskap	121 770	429 259	2 135 243	1 169 139
28% skatt av netto avsatt konsernbidrag	0	0	0	0
Betalbar skatt ihht balanse	121 770	429 259	2 135 243	1 169 139

Note 13 Skatt - Fortsettelse	Selskapet		Konsernet	
	2013	2012	2013	2012
Spesifikasjon av grunnlag utsatt skatt				
Anleggsmidler	-6 746	54 476	4 201 575	4 898 790
Omløpsmidler	0	0	-619 550	-809 538
Pensjonsforpliktelse	-1 798 264	-1 963 767	-2 859 801	-2 225 885
Gevinst- og tapskonto	0	0	0	0
Fremførbart underskudd	0	0	0	0
Sum forskjeller som utlignes	-1 805 010	-1 909 291	722 224	1 863 367
Utsatt skatt(+)/utsatt skattefordel (-)	-487 353	-534 601	195 000	521 743

NOTE 14 EGENKAPITAL

Morselskapet (tall i hele tusen)	Aksje- kapital	Overkurs- fond	Annen EK	Sum
Egenkapital 01.01	30 000	0	32 348	62 348
Årets resultat	0	0	743	743
Egenkapital 31.12	30 000	0	33 092	63 092

Konsernet (tall i hele tusen)	Aksje- kapital	Overkurs- fond	Selvkost- fond	Annen EK	Sum
Egenkapital 01.01	30 000	0	0	54 247	84 247
Overført selvkostfond ASH	0	0	0	1 344	1 344
Korreksjon selvkostfond 1.1.	0	0	0	0	0
Avsatt utbytte	0	0	0	0	0
Årets resultat	0	0	0	3 624	3 624
Egenkapital 31.12	30 000	0	0	59 215	89 215

NOTE 15 SELVKOSTFOND

Konsern Det skal årlig utarbeides et selvkostregnskap som skal regulere virksomhetens selvkostfond. Selvkostfondet viser om forbrukerne har betalt for lite eller for mye for avfallstjenester. Endring av selvkostfondet er en del av disponeringen av årets resultat. Selvkostfondet er i balansen presentert som finansielle anleggsmidler/avsetning for forpliktelser.

Både Miljødirektoratet og Kommunal- og regionaldepartementet arbeider med nye retningslinjer for selvkostberegning. Disse ventes å tre i kraft fra 2014, og endringene vil bl. a. omfatte bruk av kalkulatoriske eller reelle finanskostnader (renter) i selvkostregnskapet. Avfall Sør Husholdning AS har lagt til grunn at kalkulatorisk rente benyttes frem til nye retningslinjer trer i kraft.

	2013	2012
Selvkostberegninger		
Regnskapsmessig årsresultat	-359 028	3 301 470
Korrigert for finansposter	2 682 644	3 053 037
Kalkulatorisk rentekostnad (alternativkostnad)	-3 972 944	-3 723 067
Alternativkostnad selvkostfond	305 609	265 536
Selvkostresultat	-1 343 719	2 896 976
Saldo selvkostfond 1.1.	13 779 587	10 882 611
Korreksjon selvkostfond 1.1	-1 290 457	-
Årets selvkostreslutat	-1 343 719	2 896 976
Saldo selvkostfond 31.12.	11 145 411	13 779 587
Inngående balanse pr 1.1.	151 377 817	153 791 575
Årets bokførte investeringer	13 756 914	9 077 180
Årets avskrivninger	13 234 375	11 490 938
Utgående balanse pr 31.12.	151 900 356	151 377 817
Grunnlag for beregning av alternativkostnad (IB+UB)/2	151 639 087	152 584 696
Rente (alternativkostnad)	2,62 %	2,44 %

NOTE 16 AVSLUTNING OG ETTERDRIFT DEPONI

Konsern Ved overtakelse fra Avfall Sør AS ble det per 1.1.2011 bokført kr 26.269.177 som avsetning til avslutning og etterdrift av deponiet på Støleheia.

Etter avtale med Fylkesmannen i Vest-Agder skal denne avsetningen overføres til sperret rentebærende bankkonto med like store årlige beløp fra 31.12.2011 til 31.12.2035. Pr 31.12.2013 står det kr 4.785.832 på denne kontoen.

Det skal dessuten, etter avtale med Fylkesmannen i Vest-Agder, foretas en ny beregning av avsetningen

hvert 4. år, første gang i 2012. I årene mellom skal avsetningen reguleres med endring i KPI pr november. I år er beløpet indeksregulert med kr 657.715.

Ny beregning er foretatt i 2012 og det er konkludert med at avsetningen er tilstrekkelig. Fylkesmannen har akseptert dette og ny vurdering foretas i 2016. Bokført avsetning med kr 26.966.295 anses tilstrekkelig.

NOTE 17 AKSJEKAPITAL OG AKSJONÆRINFORMASJON

Selskapet har kun en aksjeklasse.
Aksjekapitalen består av 300 000 aksjer á kr 100, totalt kr 30 000 000.

	Antall aksjer	Eierandel	Stemmeandel
Eierstruktur			
Kristiansand kommune	219 900	73,3 %	73,3 %
Vennesla kommune	36 300	12,1 %	12,1 %
Søgne kommune	27 300	9,1 %	9,1 %
Songdalen kommune	16 500	5,5 %	5,5 %
Totalt	300 000	100,0 %	100,0 %

Selskapet har ikke inngått opsjonsavtaler som fører til at det blir utstedt flere aksjer.

Resultatregnskap

Avfall Sør Husholdning AS

	Note	2013	2012
DRIFTSINNTEKTER			
Salgsinntekt		171 390 725,00	158 543 811,00
Annen driftsinntekt		14 407 923,00	14 645 245,00
Sum driftsinntekter	3	185 798 648,00	173 189 056,00
DRIFTSKOSTNADER			
Varekostnad	15	76 150 894,00	68 629 860,00
Lønnskostnad	5	49 046 536,00	44 742 945,00
Avskrivning av driftsmidler og immaterielle eiendeler	8	13 234 375,00	11 490 937,00
Annen driftskostnad	5	45 043 227,00	41 970 808,00
Sum driftskostnader		183 475 032,00	166 834 550,00
DRIFTSRESULTAT		2 323 616,00	6 354 506,00
FINANSPOSTER			
Annen renteinntekt		1 591 660,00	1 283 787,00
Rentekostnad til foretak i samme konsern		1 514 462,00	1 385 190,00
Annen rentekostnad		2 576 509,00	2 795 634,00
Annen finanskostnad		183 333,00	156 000,00
Resultat av finansposter		-2 682 644,00	-3 053 037,00
RESULTAT FØR SKATTEKOSTNAD		- 359 028,00	3 301 470,00
Skattekostnad på ordinært resultat	11	0,00	0,00
ÅRSRESULTAT		- 359 028,00	3 301 470,00
DISPONERINGER			
Årets selvkostresultat overført til/fra selvkostfond	14	-1 343 719,00	2 896 976,00
Avsatt til annen egenkapital	12	984 691,00	404 494,00
Sum overføringer		- 359 028,00	3 301 470,00

Balanse

Avfall Sør Husholdning AS

	Note	2013	2012
EIENDELER			
ANLEGGSMIDLER			
Varige driftsmidler			
Tomter, bygninger o.a. fast eiendom		123 518 386,00	124 319 847,00
Maskiner og anlegg		10 564 764,00	7 979 429,00
Driftsløsøre, inventar o.a. utstyr		17 817 206,00	19 078 541,00
Sum varige driftsmidler	8	151 900 356,00	151 377 817,00
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler		52 000,00	12 000,00
Sum finansielle anleggsmidler		52 000,00	12 000,00
SUM ANLEGGSMIDLER		151 952 356,00	151 389 817,00
OMLØPSMIDLER			
Fordringer			
Kundefordringer	9	19 525 663,00	14 999 451,00
Andre kortsiktige fordringer	9	21 593 391,00	21 154 797,00
Sum fordringer		41 119 054,00	36 154 248,00
Bankinnskudd, kontanter o.l.	4	50 739 888,00	67 949 523,00
SUM OMLØPSMIDLER		91 858 942,00	104 103 771,00
SUM EIENDELER		243 811 297,00	255 493 588,00

Egenkapital og gjeld

Avfall Sør Husholdning AS

	Note	2013	2012
EGENKAPITAL			
Innskutt egenkapital			
Aksjekapital	13	1 000 000,00	1 000 000,00
Sum innskutt egenkapital		1 000 000,00	1 000 000,00
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital		1 545 634,00	560 943,00
Sum opptjent egenkapital		1 545 634,00	560 943,00
SUM EGENKAPITAL	12	2 545 634,00	1 560 943,00
GJELD			
Avsetning for forpliktelser			
Pensjonsforpliktelser	7	5 778 979,00	3 016 595,00
Andre avsetninger for forpliktelser	15	26 966 295,00	26 308 580,00
Selvkostfond	14	11 145 411,00	13 779 587,00
Sum avsetning for forpliktelser		43 890 685,00	43 104 762,00
Annen langsiktig gjeld			
Gjeld til kredittinstitusjoner	6, 10	104 500 000,00	116 500 000,00
Øvrig langsiktig gjeld	6, 9, 10	57 054 696,00	60 054 696,00
Sum annen langsiktig gjeld		161 554 696,00	176 554 696,00
Sum langsiktig gjeld		205 445 381,00	219 659 458,00
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	9	20 431 538,00	15 853 001,00
Skyldig offentlige avgifter		7 760 039,00	7 476 252,00
Annen kortsiktig gjeld	9	7 628 706,00	10 943 935,00
Sum kortsiktig gjeld		35 820 283,00	34 273 188,00
SUM GJELD		241 265 663,00	253 932 646,00
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		243 811 297,00	255 493 588,00

Noter

Avfall Sør Husholdning AS

NOTE 1 REGNSKAPSPRINSIPPER

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven av 1998 og God Regnskapsskikk.

Inntektsføring ved salg av varer skjer ved leveringstidspunktet. Tjenester inntektsføres i takt med utførelsen.

Klassifisering og vurdering av balanseposter Om-løpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfal-ler til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet, samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmiddel/langsiktig gjeld.

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt be-løp på opptakstidspunktet.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskri-ves til virkelig verdi dersom verdifallet ikke forventes å være forbigående. Langsiktig gjeld balanseføres til nomi-nelt beløp på etableringstidspunktet.

Fordringer Kundefordringer og andre fordringer er opp-ført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene. I til-legg gjøres det for øvrige kundefordringer en uspesifisert avsetning for å dekke mulige tap.

Varebeholdninger Lager av innkjøpte varer er verdsatt til laveste av anskaffelseskost etter FIFO-prinsippet og vir-kelig verdi. Egentilvirkede ferdigvarer og varer under til-virkning er vurdert til full tilvirkningskost. Det foretas ned-skrivning for påregnelig ukurans.

Varige driftsmidler Varige driftsmidler balanseføres og avskrives over driftsmidlets levetid dersom de har levetid over 3 år og har en kostpris som overstiger kr 15 000. Di-rette vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende

under driftskostnader, mens påkostninger eller forbedrin-ger tillegges driftsmiddelets kostpris og avskrives i takt med driftsmiddelet.

Pensjoner Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser beregnes etter lineær opptjening basert på forutsetnin-ger om diskonteringsrente, fremtidig regulering av lønn, pensjoner og ytelser fra folketrygden, fremtidig avkast-ning på pensjonsmidler samt aktuarmessige forutsetnin-ger om dødelighet, frivillig avgang, osv. Pensjonsmidler er vurdert til virkelig verdi og fratrukket i netto pensjonsfor-pliktelser i balansen. Ved regnskapsføring av pensjon er lineær opptjeningsprofil og forventet sluttlønn som opp-tjeningsgrunnlag lagt til grunn.

Skatt Selskapet er ikke skattepliktig for sin virksomhet.

Kontantstrømoppstilling Ved utarbeidelse av kontant-strømoppstilling er den indirekte modellen benyttet. I konanter og lignende inngår kun kasse- og bankbehold-ninger.

Leasing Det skilles mellom finansiell og operasjonell leasing. Driftsmidler finansiert med finansiell leasing er regnskapsmessig klassifisert under varige driftsmidler. Motposten er medtatt under langsiktig gjeld. Operasjo-nell leasing kostnadsføres som driftskostnader basert på fakturert leasingleie.

Transaksjoner med nærstående parter Transaksjoner med nærstående parter er, i tråd med aksjeloven §3-8, jfr §3-9, gjennomført til vanlige forretningsmessige vilkår og prinsipper. Regnskapsføring, klassifisering med mer følger regnskapslovens generelle prinsipper. Vesentlige avtaler med nærstående foreligger skriftlig.

Regnskapsprinsippene er ellers nærmere omtalt i de tilhø-rende noter til de enkelte regnskapspostene.

NOTE 2 ENDRING AV REGNSKAPSPRINSIPP

Selskapet har ikke endret noen av sine regnskapsprinsipper.

NOTE 3 SALGSINNTEKTER

Pr virksomhetsområde: (Tall i hele tusen)	2013	2012
Salgsinntekter egenregi	138 382	136 441
Salgsinntekter næringsavfall	18 435	9 017
Salgsinntekter varer	10 935	9 976
Andre salgsinntekter	18 047	17 755
Sum driftsinntekter	185 799	173 189

NOTE 4 BUNDNE MIDLER

I posten bankinnskudd inngår bundne skattetrekksmidler med kr 1 500 000.

talt til en konto som er sperret i favør av fylkesmannen og skal benyttes til etterdrift av avfallsdeponiet på Støleheia.

Bundne midler knyttet til etterdrift på Støleheia inngår også med kr 4.785.832, jfr note 15. Disse midlene er innbe-

NOTE 5 LØNSSKOSTNADER, GODTGJØRELSE OG LÅN TIL ANSATTE

(Tall i hele tusen)	2013	2012
Lønninger	26 491	23 772
Innleid bemanning	11 214	10 548
Godtgjørelse til styre	211	298
Arbeidsgiveravgift	4 525	4 135
Pensjonskostnader	5 611	5 038
Andre personalkostnader	995	952
Sum	49 047	44 743
Gjennomsnittlig antall årsverk	50,9	48

Daglig leder Daglig leder lønnes i Avfall Sør AS. Det er kostnadsført ca kr 880 217 for daglig leders arbeid i Avfall Sør Husholdning AS, reisekostnader er ikke inkludert.

Styret Det er utbetalt kr 211.250 i styrehonorar.

Styrets leder har fått kr 60.000, nestleder kr 30.000 og styremedlemmer kr 121.250.

Det var styret før nyvalg i desember 2012 som har fått utbetalt denne godtgjørelsen.

Det er ingen enkelt lån/sikkerhetsstillelser som utgjør mer en 5% av egenkapitalen. Det er ikke gitt lån eller sikkerhetsstillelser for daglig leder, andre ansatte, styreformann eller andre nærstående parter.

Honorarer til revisor (alle tall uten mva):		
Godtgjørelse til revisor fordeles på følgende måte:		
Honorar lovpålagt revisjon	kr	73 500
Teknisk bistand årsoppgjør	kr	31 000
Andre tjenester utenfor revisjonen	kr	57 950
Kostnadsført godtgjørelse til revisor	kr	162 450

Regnskap (tall uten mva) Det er kostnadsført kr 577.695 for regnskapsarbeid (inkl lønn og inkasso, Kristiansand kommune).

NOTE 6 FORDRINGER OG GJELD

	2013	2012
Fordringer med forfall senere en ett år		
Andre kortsiktige fordringer	0	0
Andre langsiktige fordringer	0	0
Lån til foretak i samme konsern	0	0
Sum	0	0
Gjeld med forfall senere enn 5 år		
Gjeld til kredittinstitusjoner (Kommunalbanken)	44 500 000	56 500 000
Annen langsiktig gjeld (Avfall Sør AS)	42 054 696	45 054 696
Sum	86 554 696	101 554 696

NOTE 7 PENSJONSFORPLIKTELSE OG PENSJONSKOSTNAD

Selskapet er pliktig til å ha tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon. Selskapets pensjonsordning tilfredsstiller kravene i denne lov.

pensjonskostnad utgjør premieavviket, som igjen gir resultat-effekt.

Selskapet har pensjonsordning for sine ansatte i Kristiansand kommunale pensjonskasse (KKP).

Det er foretatt en aktuarberegning av premieavviket, pensjonsforpliktelsen og pensjonsmidlene. Driftsresultatet er pga dette redusert med kr. 2.762.384 (inkl. arbeidsgiveravgift).

Pensjonskostnadene i regnskapet skal beregnes slik: De løpende pensjonskostnadene i driftsregnskapet tilpasses et gjennomsnittsnivå basert på beregninger av netto pensjonskostnad. Forskjellen mellom betalt premie og netto

Pensjonsmidlene dekker foreløpig ikke de fremtidige pensjonsforpliktelser, da det er en underdekning på kr 5.778.979 (inkl. arbeidsgiveravgift). Underdekningen medfører en latent, fremtidig forpliktelse.

	2013	2012
Utbetaling til AFP-ordningen	302 151	328 425
Årets premie til kollektiv ordning	2 406 792	2 817 987
Justert forpliktelse (eksklusiv arbeidsgiveravgift)	2 421 020	1 924 348
Årets netto pensjonskostnad	5 129 963	5 070 760
Brutto påløpt forpliktelse	28 603 194	8 999 757
Pensjonsmidler	-23 538 357	-6 355 940
Netto forpliktelse før arbeidsgiveravgift	5 064 837	2 643 817
Arbeidsgiveravgift	714 142	372 778
Netto pensjonsforpliktelse inkl arbeidsgiveravgift	5 778 979	3 016 595
Andre pensjonsforpliktelser	0	0
Andre pensjonsforpliktelser, arbeidsgiveravgift	0	0
Estimerte netto pensjonsforpl (inklusive arbeidsgiveravgift)	5 778 979	3 016 595

Forutsetninger ved beregning av pensjonsforpliktelser:

Diskonteringsrente	4,00 %	4,50 %
Lønnsregulering	2,87 %	3,16 %
Pensjonsregulering	2,87 %	3,16 %
G-regulering	2,87 %	3,16 %
Arbeidsgiveravgift	14,1 %	14,1 %
Antall aktive/rettighetshavere i AFP-ordning	61	64
Gjennomsnittlig alder	46,1	43,43

De aktuarmessige forutsetningene er basert på vanlige benyttede forutsetninger innen forsikring når det gjelder demografiske faktorer og avgang.

NOTE 8 VARIGE DRIFTSMIDLER

	Bygg	Maskiner og anlegg	Biler, inventar osv.	Sum
Anskaffelseskost pr. 01.01	137 019 395	11 116 244	26 254 274	174 389 913
Tilgang driftsmidler	5 444 774	5 510 441	2 801 699	13 756 914
Avgang driftsmidler	0	0	0	0
Anskaffelseskost pr. 31.12	142 464 169	16 626 685	29 055 973	188 146 827
Akkumulerte avskrivninger pr. 31.12	17 663 630	7 344 074	11 238 767	36 246 471
Akkumulerte nedskrivninger pr. 31.12	0	0	0	0
Reverserte nedskrivninger pr. 31.12	0	0	0	0
Balanseført verdi pr. 31.12	124 800 539	9 282 611	17 817 206	151 900 356
Årets avskrivninger	4 964 082	4 207 259	4 063 034	13 234 375
Forventet økonomisk levetid	25 år	6-8 år	3-10 år	

Operasjonell leasing/leieavtaler:

Selskapet har kostnadsført leie av bygg med kr 2 468 776.
Det er kostnadsført kr 7 066 465 i leasing av maskiner, containere og transportmidler.

NOTE 9 MELLOMVÆRENDE MED SELSKAP I SAMME KONSERN

(Tall i hele tusen)	Kundefordringer		Andre fordringer	
	2013	2012	2013	2012
Foretak i samme konsern	9 382	1 537	6 110	4 500
Tilknyttet selskap	0	0	0	0
Sum	9 382	1 537	6 110	4 500

(Tall i hele tusen)	Langsiktig gjeld		Leverandørgjeld	
	2013	2012	2013	2012
Foretak i samme konsern	57 055	60 055	1 160	2 072
Tilknyttet selskap	0	0	0	0
Sum	57 055	60 055	1 160	2 072

(Tall i hele tusen)	Annen kortsiktig gjeld	
	2013	2012
Foretak i samme konsern	520	0
Tilknyttet selskap	0	0
Sum	520	0

NOTE 10 GJELD OG ANDRE FORPLIKTELSE

Langsiktig gjeld er kr 161,5 mill pr. 31.12. Det er fire lån i Kommunalbanken med garantiansvar fra eierkommunene (totalt lån kr 104,5 mill) og et ansvarlig lån fra Avfall Sør AS på kr 57 mill.

Renten på lånene i Kommunalbanken var pr 31.12 på 2,25%.

Det er stilt kommunal lånegaranti for Avfall Sør Husholdning AS sitt lån i Kommunalbanken.

Gjennomsnittlig gjenværende avdragstid er ca. 9 år.

NOTE 11 SKATT

Selskapet inngår i reglene for selvkost. Endelig vedtak om skattefritak foreligger ikke.

NOTE 12 EGENKAPITAL

	Aksjekapital	Overkursfond	Annen EK	Sum
Egenkapital 01.01	1 000 000	0	560 943	1 560 943
Årets resultat tilført egenkapital	0	0	984 691	984 691
Egenkapital 31.12	1 000 000	0	1 545 634	2 545 634

NOTE 13 AKSJEKAPITAL OG AKSJONÆRINFORMASJON

Aksjekapitalen består av 1 000 aksjer a kr 1 000, totalt kr 1 000 000. Det er kun en aksjeklasse.

Eierstruktur	Antall aksjer	Eierandel	Stemmeandel
Avfall Sør AS	1 000	100,0 %	100,0 %
Totalt	1 000	100,0 %	100,0 %

NOTE 14 SELVKOSTFOND

Det skal årlig utarbeides et selvkostregnskap som skal regulere virksomhetens selvkostfond. Selvkostfondet viser om forbrukerne har betalt for lite eller for mye for avfallstjenester. Endring av selvkostfondet er en del av disponeringen av årets resultat. Selvkostfondet er i balansen presentert som finansielle anleggsmidler/avsetning for forpliktelser.

Både Klif og KRD arbeider med nye retningslinjer for selvkostberegning. Disse ventes å tre i kraft fra 2014, og endringene vil bl. a. omfatte bruk av kalkulatoriske eller reelle finanskostnader (renter) i selvkostregnskapet. Avfall Sør Husholdning AS har lagt til grunn at kalkulatorisk rente benyttes frem til nye retningslinjer trer i kraft.

Selvkostberegninger	2013	2012
Regnskapsmessig årsresultat	-359 028	3 301 470
Korrigert for finansposter	2 682 644	3 053 037
Kalkulatorisk rentekostnad (alternativkostnad)	-3 972 944	-3 723 067
Alternativkostnad selvkostfond	305 609	265 536
Selvkostresultat	-1 343 719	2 896 976
Saldo selvkostfond 1.1.	13 779 587	10 882 611
Selvkostfond overtatt fra eierkommunene	-1 290 457	0
Årets selvkostresultat	-1 343 719	2 896 976
Saldo selvkostfond 31.12.	11 145 411	13 779 587
Inngående balanse pr 1.1.	151 377 817	153 791 575
Årets bokførte investeringer	13 756 914	9 077 180
Årets avskrivninger	13 234 375	11 490 938
Utgående balanse pr 31.12.	151 900 356	151 377 817
Grunnlag for beregning av alternativkostnad (IB+UB)/2	151 639 087	152 584 696
Rente (alternativkostnad)	2,62 %	2,44 %

NOTE 15 AVSLUTNING OG ETTERDRIFT DEPONI

Ved overtakelse fra Avfall Sør AS ble det per 1.1.2011 bokført kr 26.269.177 som avsetning til avslutning og etterdrift av deponiet på Støleheia.

Etter avtale med Fylkesmannen i Vest-Agder skal denne avsetningen overføres til sperret rentebærende bankkonto med like store årlige beløp fra 31.12.2011 til 31.12.2035. Pr 31.12.2013 står det kr 4.785.832 på denne kontoen. Det skal dessuten, etter avtale med Fylkesmannen i Vest-Agder, fore-

tas en ny beregning av avsetningen hvert 4. år, første gang i 2012. I årene mellom skal avsetningen reguleres med endring i KPI pr november. I år er beløpet indeksregulert med kr 657.715.

Ny beregning ble foretatt i 2012 og det er konkludert med at avsetningen er tilstrekkelig. Fylkesmannen har akseptert dette og ny vurdering foretas i 2016. Bokført avsetning med kr 26.966.295 anses tilstrekkelig.

Nøkkeltall 2013

Eierkommune (innbyggere)	Kommune	01.01.13	01.01.14
Kilde: www.ssb.no	Kristiansand	84 476	85 983
	Songdalen	6 285	6 303
	Søgne	10 960	11 005
	Vennesla	13 756	13 986
	Totalt	115 477	117 277

Husholdningsavfall	Tonn	Kg per innbygger	%
Ombruk	156	1,3	0,2
Kompostering	7 215	62,0	11,2
Annen materialgjenvinning	17 662	151,8	27,3
Energigjenvinning	35 465	304,7	54,8
Deponi	4 176	35,9	6,5
	64 674	555,7	100,0

Andre nøkkeltall	Konsern	Avfall Sør Husholdning AS	Avfall Sør AS
Sykefravær i % - totalt	6,0	4,4	5,3
Sykefravær i % - korttid	2,2	1,9	2,5
Driftsinntekter - mill. kroner	244,6	185,8	7,9
Driftskostnader - mill. kroner	237,4	183,5	9,5
Finansposter	-1,8	-2,7	2,5
Årsresultat - før skatt	5,4	-0,4	0,9
Årsresultat - etter skatt	3,6	-	0,7
Selvkostresultat - mill.kroner	-1,3	-1,3	-
Selvkostfond - mill.kroner	11,1	11,1	-
Langsiktig gjeld - mill. kroner	155,8	176,6	26,5
Egenkapital - mill. kroner	89,2	1,6	63,1

Avfall Sør

Avfall Sør AS

Pb. 4094 - 4689 Kristiansand

Telefon 38 17 70 70

Org. nr. 986 296 042

www.avfallsor.no

